VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanacs lapja

XVII. évfolyam, 5212. szám

4 oldal, 20 bani

Szombat, 1961. december 9.

Pártunk rendíthetetlen hűsége a marxi-lenini tanítás iránt, sziklaszilárd egysége és összeforrottsága, gazdag tapasztalata, a pártkáderek és tagok hűsége és odaadása, az a határtalan bizalom, amellyel a dolgozó nép a pártot követi — mindez biztosítéka annak, hogy valóra váltjuk a szocialista építés kiteljesítésének nagyszerű feladatait a Román Népköztársaságban.

(A Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs által, az RMP KB 1961 november 30—december 5-i plenáris ülésén előterjesztett beszámolóból)

A Román Munkáspártnak az SZKP XXII. kongresszusán résztvett küldöttsége beszámolója

Előterjesztette Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs, az RMP KB 1961 november 30 — december 5-i plenáris ülésén

Elvtársak!

Az alábbiakban előterjesztem a Román Munkáspárt küldöttségének beszámolóját a Szovjetunió Kommunista Pártja XXII. kongresszusának munkálatairól, s arról hogy a kongresszus dokumentumaiból és munkálataiból milyen tanulságokat és következtetéseket szűrhetünk le pártunk számára.

Tudják, milyen mélységes érdeklődést keltett a kongresszus az egész világon. Az SZKP új Programja, a Hruscsov elvtárs által előterjesztett jelentések változatlanul a világközvélemény figyelmének középpontjában állanak és fognak állani továbbra is. Ez arról tanúskodik, hogy a XXII. kongresszus kiemelkedő esemény volt nemcsak a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet nép, hanem a világ összes dolgozói, az egész emberiség életében. Esztendők fognak eltelni, de a kongresszus tézisei megőrzik óriási jelentőségüket, megvilágítva a népek számára a civilizáció legmagasabb foka felé vezető utat.

A kongresszus világtörténelmi jelentősége abból fakad, hogy — a marxista gondolkodás történetében első ízben — elfogadta a kommunista társadalom felépítésének tudományosan megalapozott programját. A világtörténelem egész menete mutatja, hogy milyen óriási utat tettek meg a kommunizmus eszméi: egy tudománnyá vált utópisztikus felfogásból a szocialista világrendszerben megtestesült valósággá váltak most pedig az SZKP Programjában konkretizálódik a világ holnapi képe.

Valamennyien mélységes megilletődést éreztünk, amikor a Kreml tágas kongresszusi termében a közel 5000 küldött, az összes kontinensek 80 kommunista- és munkáspártja többszáz képviselőjének jelenlétében rátért az SZKP új Programjának megszavazására. Történelmi pillanat tanúi voltunk, tanúi voltunk annak a pillanatnak, amikor elfogadták a kommunista társadalom felépítésének első átfogó és teljes tervét.

A Szovjetunió Kommunista Pártja akárcsak egész történetében, most is, még fel nem tárt utakon haladva, megnyitja az emberiség számára a jövőbe vezető utat.

Mint ismeretes, Marx és Engels körvonalazva a kommunista társadalom legáltalánosabb vonásait, majd pedig Lenin kidolgozva a szocialista társadalom építésének tervét, rámutattak arra, hogy a kommunizmus felsőbb szakasza felépítésével kapcsolatos utak és módszerek kidolgozásának feladatát a jövő nemzedékek kell hogy megoldják. „Milyen lesz a szocializmus, amikor eléri kész formáit — ezt nem tudjuk, ezt nem tudjuk megmondani — írta Lenin 1918-ban — ...Még nem gyártottuk le azokat a téglákat, amelyekből a szocializmus összetevődik majd ..."

E feladatot valóra lehet váltani most, amikor a szocialista társadalom a földkerekség óriási részén élő valósággá vált, a Szovjetunió pedig rátért a kommunizmus általánosan kibontakozó építésére. A Szovjetunió Kommunista Pártja, az eddig elért nagy győzelmek alapján, új Programjában tovább fejlesztette Marx, Engels, Lenin tanítását világos választ adott a kommunista építés alapvető problémáira, amelyek lényegükben a világ forradalmi átalakításának folyamatában fel fognak vetődni az összes népek előtt.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának programjait a kongresszuson igen kifejezően egy háromlépcsős rakétával hasonlították össze, amely a Lenin lángesze által kijelölt pontos röppályán halad: a rakéta első lépcsője a Nagy Októberi Forradalom valóraváltásával kiszakította Oroszországot a kapitalista világból, a második lépcső felröpítette a Szovjetuniót a szocializmus felé, a harmadik pedig arra hivatott, hogy elhelyezze a kommunizmus röppályáján.

A kongresszus kidomborította a Szovjetunió Kommunista Pártjának különleges hozzájárulását a marxizmus-leninizmus kincsestárának gazdagításához. Elméleti vonatkozásban rendkívül értékes a Központi Bizottság jelentése és az SZKP Programjáról elhangzott jelentés, amelyeket a kongresszuson Hruscsov elvtárs terjesztett elő. Ezek a dokumentumok megvonták a szovjet nép nagyszerű sikereinek mérlegét és kijelölik a kommunista építés grandiózus távlatait.

A Program és a jelentések a szovjetunióbeli kommunista építés problémáival egyidejűleg tudományosan elemzik a jelenlegi világ legfontosabb jelenségeit, fejlődési távlatait a nemzetközi munkásmozgalomnak és a társadalmi haladás többi erői harcának problémáit.

Az utóbbi évek során a különböző burzsoá politikai és filozófiai irányzatok, a revizionizmus és reformizmus képviselői nem egyszer próbáltak olyan program-dokumentumokat kidolgozni, amelyek korunkat, annak mozgató erőit, fejlődésének irányvonalait jellemzik. De minden ilyen kísérletük teljes kudarcba fulladt bebizonyítva, hogy nem képesek megérteni a jelenkori folyamatok lényegét. Csakis a marxizmus-leninizmus igazságaitól vezérelt kommunisták adhatnak választ a társadalomfejlődés napjainkban felmerülő égető kérdéseire.

Éppen ezt teszi a Szovjetunió Kommunista Pártjának Programja, amely újabb szakaszt jelez Marx, Engels, Lenin forradalmi elméletének fejlesztésében.

Az alkotó marxizmust a jelenségek elmélyült kutatása jellemzi, az, hogy az elméletet a forradalmi gyakorlatból levont következtetések útján gyümölcsözteti. Ebből fakad az SZKP Programja eszméinek ereje és befolyása, hiszen a Program abból indul ki, hogy általánosítja a szocializmus és a kommunizmus szovjetunióbeli építésének tapasztalatát, a szocializmus építésének tapasztalatát a szocialista világrendszer többi országában, az egész kommunista- és munkásmozgalom, a népek nemzeti felszabadító mozgalma, a jelenkori békeharc tapasztalatát.

A kommunista- és munkáspártok képviselői egyöntetűen kidomborították a XXII. kongresszus nagy nemzetközi jelentőségét. Beszédeikben tükröződött a kommunista világmozgalom érettsége, egysége és ideológiai összeforrottsága; az SZKP kongresszusa ilymódon felemelő megnyilvánulása volt annak a szolidaritásnak, amely a kommunista- és munkáspártokat egyesíti a marxizmus-leninizmus és a proletár nemzetköziség zászlaja alatt.

A kongresszus munkálatai hatalmas visszhangot váltottak ki a világ széles demokratikus köreiben az új független államokban, a nemzeti függetlenségükért küzdő népek soraiban. Ezek érdeklődéssel viseltetnek aziránt, hogy a szocialista országok milyen tapasztalatra tettek szert gazdaságuk és kultúrájuk gyorsütemű fejlesztésében, a azon társadalmi kérdések megoldásában amelyeket a kapitalizmus képtelen megoldani; ezt az érdeklődést tanúsítja az is, hogy a XXII. kongresszuson, a kommunista pártok képviselőivel együtt első ízben vett részt három nemzeti demokratikus párt küldöttsége Afrika felszabadult országaiból: Ghanából, Guineából és Maliból.

A világközvélemény a kongresszus vitáját, az elfogadott Programot és határozatokat joggal tekinti a Szovjetunió és a többi szocialista ország következetes béke- és békés egymás mellett élési politikája újabb bizonyítékának. Az imperialista propaganda rágalmai ellenére világszerte egyre többen győződnek meg arról, hogy a szocializmus és a béke egymástól elválaszthatatlanok, egyre többen értik meg, hogy a Szovjetunió, a szocialista tábor döntő szerepet töltött és tölt be egy katasztrófális háború elhárításában.

Az a magasfokú elvszerűség és mélyenszántó elemzés, amellyel a kongresszus megvitatta a Szovjetunió fejlődésének kérdéseit, a Sztálin személyi kultuszával kapcsolatos negatív jelenségek felvetésének őszintesége, az e jelenségek felszámolása terén tanúsított határozottság, a párt-, állami és társadalmi élet demokratizmusának szüntelen bővítése iránt tanúsított gondoskodás még jobban növelte az SZKP, a nemzetközi kommunista mozgalom tekintélyét.

A nemzetközi reakciót aggasztja az, hogy a kapitalista országok dolgozói, a gyengén fejlett, függő és gyarmati országok népei körében mily nagy visszhangot keltettek a szovjet gazdaság, technika és tudomány lenyűgöző eredményei, a dolgozók jóléte iránti gondoskodás, a kongresszus által megnyitott távlatok, a Program előirányzatainak mélységes humanizmusa. Az imperialista propaganda egész gépezetét mozgósították, hogy hamisan tájékoztassák és félrevezessék a közvéleményt, hogy befeketítsék a kongresszusi határozatokat, a kommunizmus eszméit. Ma már azonban nem lehet megakadályozni az igazság egyre szélesebbkörű elterjedését a Szovjetunió, a szocialista tábor többi országának nagy vívmányairól, nagyszerű célkitűzéseiről.

Egyébként a kapitalista világ vezető fórumai maguk is kénytelenek elismerni a XXII. kongresszus és dokumentumainak rendkívüli jelentőségét. Kétségtelenül minőségi változás tapasztalható magatartásukban: egyre kevesebben vonják kétségbe a szovjet tervek reális jellegét. A megbeszéléseken, értekezleteken, a sajtóban főként a körül folyik a vita, hogy milyen határidőkön belül valósulnak meg ezek a tervek, s valóra váltásuk hogyan hat ki az egész világra. Mozgósították a kapitalizmus gazdasági, politikai és ideológiai „szaktekintélyeit", hogy megoldásokat találjanak a kapitalista országok esélyeinek növelésére a szocializmussal folytatott gazdasági versenyben, és arra, hogy ellensúlyozzák a szocializmus eszméi befolyásának erejét. E kísérletek meddő volta azonban nemcsak a marxisták-leninisták számára nyilvánvaló, hanem egyre többen ismerik ezt fel még a tőkés világ józanabbul gondolkozó elméi közül is.

Ime, a többi közt, a Newsweek című ismert amerikai folyóirat figyelemreméltó belsmerése: „Az Egyesült Államok szakértőinek véleménye szerint a Szovjetunió ipari termelése gyorsabb ütemben növekszik, mint ahogy azt Hruscsov előirányozta... De bármilyen lenyűgözőek is legyenek ezek az eredmények, semmi esetre sem tekinthetők a legfontosabb felhívásnak, amelyet a XXII. kongresszus intéz a nemkommunista világhoz... A nyugati szakemberek véleménye szerint Hruscsov felhívásának tényleges fontossága sokkal inkább „eszmei tartalmában" rejlik mint az acéltermelésre vonatkozó statisztikai adatokban. Az egyszerű oroszok milliói és az ázsiai, afrikai, latin-amerikai tízmilliók számára, akik az elkövetkező hónapokban és években ismerik meg ezt a programot, annak igazi jelentősége abban áll, hogy eléjük vetíti a jobb élet távlatát, teljesebb emberi választ ad a XX. század erkölcsi és anyagi kérdéseire". A szocializmus ellenfeleinek ilyen belsmerései ismételten bizonyítják, hogy milyen erőt képviselnek a kommunizmus eszméi, amelyek szüntelenül eltolódásokat idéznek elő a közvéleményben.

Jelenleg nagyszámú kommunista- és munkáspártban vitatják meg a kongresszuson részt vett küldöttségek beszámolóit. Kétségtelen, hogy az SZKP Programja, a kongresszusi jelentések és a többi kongresszusi dokumentum, a kongresszusi munkálatok gazdag tapasztalatainak mélyrehaló tanulmányozása, mindez értékes támogatást fog nyújtani a testvérpártok munkájában, az ideológiai edzettség eszköze lesz a marxi-lenini tanítás tisztaságáért, a revizionizmus, a dogmatizmus, szektásság ellen vívott harcban, újabb megnyilatkozása a kommunista- és munkásmozgalom növekvő erejének.

Küldöttségünk, amely a Román Munkáspárt, a munkásosztály és az egész román nép nevében üdvözölte a kongresszust, kifejezte nagyrabecsülését, szeretetét és elvtársi tiszteletét a Szovjetunió Kommunista Pártja és kipróbált lenini vezetősége iránt, magasra értékelte az SZKP Programját — korunk Kommunista Kiáltványát —, ismételten kifejezésre juttatta pártunk megingathatatlan hűségét a nemzetközi kommunista- és munmunkásmozgalom közös marxi-lenini irányvonala, a kommunizmus és a béke ügye iránt. Ugyanakkor teljes sikert kívántunk a szovjet népnek és bölcs vezetőjének, a Szovjetunió Kommunista Pártjának ahhoz, hogy valóra váltsa a kommunizmus felépítésének grandiózus tervét.

A kongresszus egész lefolyása, valamint a Szovjetunióban tett legutóbbi látogatásaink során szerzett benyomásaink és megállapításaink ismételten igazolták, hogy milyen óriási politikai és ideológiai, szervezeti és erkölcsi erőt képvisel Lenin pártja, sorainak sziklaszilárd egysége és összeforrottsága, az a határtalan bizalom és tekintély, amelynek a szovjet nép körében örvend, az a lendület és határozottság, amellyel a nép a párt lenini politikáját valóra váltja.

I.

Elvtársak!

A XXII. kongresszus elemezte az SZKP-nek a XX. kongresszus óta eltelt hat éves időszakban kifejtett tevékenységet. A minden téren elért eredmények mérlege bőségesen bizonyítja a XX. kongresszus óriási jelentőségét, határozatainak helyességét, mind a gazdaságpolitikát és azokat a feladatokat illetően, amelyeket a kommunista építés fejlesztésére jelöltek ki, s amelyek a hétéves terv összeállításának alapját képezik, mind pedig a személyi kultusz határozott elítélését illetően.

A XX. kongresszus ugyanakkor új szakaszt nyitott meg az egész kommunista és munkásmozgalom életében. Azok az új elméleti tételek, amelyeket a kongresszus dolgozott ki a jelenkori világ erőviszonyainak változásairól, a világháború elhárításának lehetőségéről a jelenlegi szakaszban, a különböző országok szocializmusra való áttérésének formáiról — rendkívül értékes elemek voltak az 1957 és 1960. évi Értekezletek Nyilatkozatainak, a kommunista- és munkásmozgalom e programdokumentumainak kidolgozásában.

A Szovjetunió fejlődésére ezekben az években a gyorsított ütemű kommunista építés jellemző. Az ipari össztermelés közel 80 százalékkal növekedett, a hétéves terv feladatait jelentősen túlszárnyalták, a mezőgazdasági termelés az utóbbi öt esztendőben az előző öt évhez viszonyítva 43 százalékkal növekedett; mindez azt mutatja, hogy milyen kolosszális erővel fejlődött a Szovjetunió gazdasága, milyen határtalan lehetőségeket teremt a szocializmus és a kommunizmus a termelő erők növekedéséhez.

A Szovjetunió korszakalkotó győzelmei a világűr meghódításában, a nukleáris energia uralása, az automatika, elektronika, rádiótechnika stb. terén elért eredmények világelsőséget biztosítanak a szovjet tudománynak és technikának egész sor elsőrendű fontosságú területen, és biztos kilátás van arra, hogy ez a fölény egyre inkább fokozódik annak eredményeként, hogy a Szovjetunió első helyen áll a világon a szakemberképzés üteme és színvonala tekintetében.

A szocialista termelési mód magasabbrendűsége folytán, a szovjet nép hősies munkájának eredményeként a Szovjetunió utoléri és túlszárnyalja egyes legfejlettebb kapitalista országokat, a verseny jelenlegi szakaszában pedig ténylegesen teljesíti azt a történelmi feladatát, hogy utolérje és túlszárnyalja az USA-t az egy főre eső termelésben. A Szovjetunió máris elhagyta az USA-t egész sor nagyjelentőségű iparágban — a vasérc és szénkitermelés volumene, a koksztermelés, valamint olyan fogyasztási cikkek termelése tekintetében, mint a cukor, vaj, gyapjúkelme, stb. Az USA jóval elmarad a Szovjetunió mögött a termelés növekedési üteme és ennek abszolut gyarapodása tekintetében.

Mi maradt még abból a Szovjetunió és a fejlett kapitalista országok közötti száz éves lemaradásból, amelyről Lenin beszélt a szovjet hatalom első éveiben? Míg 10—11 évvel ezelőtt a Szovjetunió az amerikai termeléshez viszonyítva alig 30 százalékot ért el, jelenleg ennek több mint 60 százalékát termeli és — amint a Szovjetunió Kommunista Pártjának Programja leszögezi — 1970-ig utoléri és túlszárnyalja az USA-t az ipari termelés abszolut volumene és az egy lakosra eső termelés volumene tekintetében, az egy főre eső mezőgazdasági termelés terén pedig méginkább túlhaladja.

Ez a fölény nem elszigetelt jelenség — a magas növekedési ütem lényeges jellemvonása az egész szocialista rendszer gazdasági fejlődésének. Hogy milyen gyorsan közelednek a szocialista országok a fő kapitalista országok színvonalához, ez abból is kitűnik hogy rövid idő alatt — 1955 és 1960 között — a szocialista országok részaránya a világ ipari termelésében 27 százalékról körülbelül 36 százalékra növekedett. A kapitalista országok közgazdászai és politikusai különböző számításokat végeznek, terveket állítanak össze, a legkülönbözőbb intézkedéseket hozzák, még az egekhez is fohászkodnak — de az időben mutatkozó különbség nem csökken, hanem megmarad állandóan az ő hátrányukra. Érdekes dolog történt nemrégiben: a nyugat-európai országok és az USA pénzügyminiszterei, hogy helytálljanak a „Kelet gazdasági kihívásával szemben" — ahogyan ők nevezik a szocialista országok gyors fejlődését — összeültek megtárgyalni országaik ipari termelésének fejlesztési tervét évi 4,6 százalékos közös ütem mellett. S mit értek el? Azt, hogy noha a szocialista országok összehasonlíthatatlanul nagyobb fejlődési ütemet realizálnak, az indítványozott mutatószámot ködös „reménynek" minősítették, egész sor nyugati ország képviselői pedig nyíltan kijelentették, hogy ezt ők képtelenek volnának megvalósítani. A gazdasági fejlődés ütemének fölénye a két rendszer közötti verseny kulcsa, s a szocialista országok éppen e fölény következtében fogják a közeljövőben egészen biztosan túlszárnyalni a kapitalista országokat, a termelés összvolumenét illetően, így győzedelmeskedve a kapitalizmus fölött az emberi tevékenység döntő területén — az anyagi termelés szférájában.

Hasonlóképpen figyelembe kell vennünk, hogy a kapitalizmustól merőben eltérően, a szocialista országokban a termelés növekedése a dolgozók életszínvonala emelésének alanjait képezi. A Szovjetunióban ezekben az években erőteljesen fejlődött a gazdaság és ennek eredményeként jelentősen javult a nép életszínvonala. A dolgozók jövedelmének és a népi fogyasztásnak növekedése, a lakásépítkezés nagy arányai — az utóbbi öt év során mintegy 50.000.000 ember, az egész lakosságnak csaknem egynegyede kapott új lakást, —, 1960-tól kezdve a világon a legrövidebb, a 7—6 órás munkanapra való rátérés, az adók fokozatos megszüntetése — mindez a Szovjetunió Kommunista Pártja politikájának gyümölcse, hiszen a párt fő célja megteremteni a nép jólétét, minél teljesebb mértékben kielégíteni a szovjet emberek anyagi és szellemi szükségleteit.

Az SZKP vezette szovjet nép hősies munkával megteremtette a biztos előfeltételeket arra, hogy a Szovjetunió előrehaladjon a kommunista építés széles útján: magasba emelni a kommunizmus épületét —, amit a Program előirányzataiban konkrétan leszögezett — ez a szovjet nép gyakorlati, közvetlen és fő feladatává vált.

A Program sokoldalúan fejleszti és gazdagítja a marxi-lenini tanítás téziseit a szocializmusnak kommunizmussá való átalakítása törvényeiről, a kommunizmus műszaki-anyagi alapja megteremtéséről a falu előrehaladásának útjairól a kommunizmus felé, az osztálykülönbségek elmosódásáról és a társadalmi egyenlőség meghonosodásáról: a „mindenkitől képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint" elv alkalmazásának feltételeiről: a kulturális forradalom kiteljesítéséről és az új ember neveléséről: a proletárdiktatúra államának átalakulásáról az egész nép államává, a szocialista államrendszer átalakulásáról a jövendő kommunista társadalmi önigazgatássá; a kommunista párt vezető szerepének növekedéséről.

Közismert, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja milyen kitartással követi Lenin útmutatását a műszaki-anyagi alap megteremtésének elsőbbségéről, ami döntő láncszem a szocializmusról a kommunizmusra való áttérés feladatainak megoldásában. Ezt az alapvető elvet többizben hangsúlyozták az SZKP dokumentumai, ez az alapvető elv vezérli a szovjet állam gazdaságpolitikáját, s ezt erősíti meg ismét a kongresszuson elfogadott Program.

A kommunizmus műszaki-anyagi alapjának megteremtése folyamatában, a termelő erők erőteljes és sokoldalú fejlesztése révén, a Szovjetunió ipari termelésének volumene a jelenlegi évtizedben körülbelül 2,5-szeresen, az elkövetkező húsz esztendőben pedig legalább hatszorosan fog növekedni. A Szovjetunió ilymódon példátlan méretű termelő erők hazájává, az össztermelés és az egy főre jutó termelés tekintetében a világ első országává válik.

Rendkívüli jelentőségű az a következtetés, hogy a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének körülményei között is döntő szerepet tölt be a nehézipar fejlesztése mint az összes népgazdasági ágak lendületes fejlődésének, a nép jóléte növelésének alapja. Az egész ország villamosítása szükségleteinek megfelelően a villamosenergia-termelés 1980-ban eléri az évi 2700—3000 milliárd kilowattórát, vagyis több lesz, mint amennyit jelenleg a világ összes országai előállítanak az acéltermelés pedig mintegy évi 250 millió tonnára emelkedik. Ugyanakkor a nehézipart olymódon fejlesztik, hogy állandóan növekvő méretekben biztosítsa a fogyasztási javak termelésének gyarapítását.

A Program — Lenin tételéből kiindulva, hogy a legkorszerűbb technika, a tudomány új felfedezései nélkül nem lehet felépíteni a kommunizmust — különleges figyelmet fordít a korlátlan technikai fejlődésre, az összes termelési ágak ellátására a legtökéletesebb technikával, hangsúlyozva, hogy ilyen szempontból továbbra is fő szerepet tölt be a gépgyártó- és fémfeldolgozó ipar, amelynek termelése 10—11-szeresen fog növekedni. Éppen ezáltal érik majd el azt, hogy a következő évtizedben megkétszereződik, az elkövetkező húsz évben pedig 4—4,2-szeresen növekszik a munkatermelékenység s hogy világviszonylatban megvalósítják a legmagasabb munkatermelékenységet.

A termelőerők lendületes fejlődése, az új technika bevezetése valamennyi gazdasági ágban, magas munkatermelékenység elérése — mindezek objektív jellegű követelmények az új társadalom építésének egész történelmi művében. Csak ezeknek a követelményeknek a figyelembevételével lehet sikeresen előrehaladni a kommunizmus felé, csakis így lehet elérkezni abba a szakaszba, amikor ahogyan Marx mondotta „a kollektív gazdagság minden forrása bővebben buzog", biztosítva a dolgozók összes szükségleteinek kielégítését.

A szocialista országok egész tapasztalata bebizonyította, hogy az anyagi érdekeltség elve egyik hatalmas mozgató ereje a szocializmus építésének. Ez az elv továbbra, a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének körülményei között is megőrzi jelentőségét. A Program hangsúlyozza, hogy mindaddig, amíg létre nem jött az anyagi javak bősége, mindaddig, amíg a munka nem vált mindenki számára tudatos szükségszerűséggé és elsőrendű létszükségletté, az anyagi érdekeltség elvének tiszteletben tartása, az anyagi és erkölcsi ösztönzők helyes egybehangolása — képezik a fő útját a termelés és a munkatermelékenység növelésének, kötelező feltételei az új társadalom építése sikerének. Az elkövetkező húsz esztendőben a munka mennyisége és minősége szerinti javadalmazás a Szovjetunióban a dolgozók szükségletei kielégítésének fő forrása marad. A munka szerinti elosztásról a szükségletek szerinti elosztásra való rátérés csak a kommunista társadalom felsőbb szakaszában, csak akkor válik lehetővé, amikor megteremtik a megfelelő műszaki-anyagi alapot, amikor a termelőerők olyan mértékben fejlődnek, hogy biztosítják az összes anyagi és kulturális javak bőségét, a munka pedig a társadalom valamennyi tagja számára elsőrendű létszükséglettté válik.

A kommunizmus sajátos vonása az, hogy jelentősen növekednek a társadalmi fogyasztási alapok, amelyeket ingyenesen, a végzett munka mennyiségétől és minőségétől függetlenül osztanak el a társadalom összes tagjai között; az egyéni szükségleteknek egyre nagyobb arányú kielégítése ezekből az alapokból egyik eszköze annak, hogy a kommunizmus gyökeret verjen az emberek mindennapi életében.

Míg a kapitalista országokban az emberek tíz- és százmilliónak nincs lehetőségük arra, hogy kielégítsék az emberhez méltó élet legelemibb szükségleteit, az orvosi kezelés és az oktatás pedig számukra gyakorlatilag hozzáférhetetlen, míg számtalan dolgozó nyomortanyákon tengeti életét, a Szovjetunió olyan feladatokat tűz maga elé, mint a lakások ingyenes használata, az oktatás és az orvosi kezelés teljes ingyenességének bevezetése, az ingyenes közétkeztetésre való fokozatos áttérés a vállalatokban és intézményekben stb. A társadalmi fogyasztási alapok növekedése — ezek az alapok a 20 éves időszak végére egyenlőek lesznek a fizetésekből származó jövedelem értékével —, a dolgozók jövedelmének és vásárlóerejének növekedése, a munkanap csökkentése — a Szovjetunióban lesz a legrövidebb, s ugyanakkor a legtermelékenyebb és legjobban javadalmazott munkanap a világon —, az anyagi termelésben töltött idő csökkenése biztosítani fogja a szovjet emberek számára a legmagasabb életszínvonalat és a legszélesebb körű lehetőségeket arra hogy fejlesszék képességeiket és hajlamaikat, alkotó egyéniségüket.

A Program mindezen előírásai az embernek szentelt nagyszerű himnuszként hangzanak, azt mutatják, hogy a kommunizmus valóra váltja mindazt, amit az emberiség legnagyobb elméi megálmodtak.

A kommunizmus műszaki-anyagi alapja fejlesztésének arányában a szocialista társadalmi viszonyok fokozatosan kommunista viszonyokká alakulnak át, elmosódnak az osztálykülönbségek a munkások és parasztok között, elmosódnak a lényeges különbségek a város és a falu között, a fizikai és a szellemi munka között. létrejön az osztálynélküli kommunista társadalom. A termelőerők erőteljes fejlődése az iparban és a mezőgazdaságban ahhoz fog vezetni, hogy a szocialista tulajdon két formája — a szövetkezeti tulajdon és az össznépi tulajdon — egységes kommunista tulajdonba olvad össze hogy fokozatosan megszűnnek a társadalmi-gazdasági kulturális és életmódbeli különbségek a város és a falu között.

A sokoldalú műszaki-tudományos haladás alapján a munkakörülményekben bekövetkező gyökeres változások, a szovjet emberek tudatszínvonalának szakadatlan emelkedése már most körvonalazza a jövő társadalmának perspektíváját, annak a társadalomnak a perspektíváját, amelyben a munka nem lesz többé csupán létfenntartási eszköz, hanem igazi alkotássá és öröm forrásává válik, mindenki önként veszi ki részét a társadalmi munkából és biztosítja a társadalom anyagi és szellemi javainak szakadatlan gyarapítását.

A Program mintaképül szolgál arra, hogyan kell valóban tudományosan, dialektikusan felvetni a kommunizmus első szakaszáról a felső szakaszára való átlépés egyik legfontosabb és legbonyolultabb kérdését — az állam kérdését, a társadalom fejlődésének és politikai szervezési formáinak kérdését a kommunizmus építésének folyamatában.

Az élet bőségesen bebizonyította, hogy a kapitalizmusról a szocializmusra való áttérés csakis a proletáriátus diktatúrája megteremtésének és fenntartásának körülményei között lehetséges, hiszen a proletáriátus diktatúrája a munkásosztály legfontosabb fegyvere a szocializmus építéséért vívott harcban.

A szocializmus teljes és végleges győzelmével és a kommunizmus általánosan kibontakozó építésére való áttéréssel egyidejűleg azonban megszűnnek azok a feltételek, amelyek szükségessé tették a proletariátus diktatúráját; a proletariátus diktatúrája teljesítette belső feladatait. A Szovjetunióban az állam, amely a proletárdiktatúra államaként jött létre, a jelenkori új szakaszban átalakult az egész nép államává. A kommunista építés óriási feladatai, valamint az ország védelmének és biztonságának biztosítása szükségessé teszi hogy az állam, mint az egész nép szervezete, egészen a kommunizmus teljes győzelmig fennmaradjon. A munkásosztály, mint a legelőrehaladottabb osztály, a kommunista eszmények legkövetkezetesebb hordozója, természetszerűleg vezető szerepet tölt be a társadalomban a kommunizmusra való áttérés közepette is, mindaddig, amíg eltűnik minden osztálykülönbség és létrejön az osztálynélküli kommunista társadalom.

A szocialista demokrácia sokoldalú fejlesztése és tökéletesítése, az összes honpolgárok tevékeny részvétele az állam vezetésében, a gazdasági és kulturális építés igazgatásában, az államapparátus munkájának megjavítása és az ellenőrzés erősítése — íme, a Szovjetunió állami élete fejlődésének fő iránya.

A szocialista demokrácia szüntelen fejlődése jellemzi az állam életét a többi szocialista országban is. Ezzel szemben állandóan fokozódik a burzsoá áldemokrácia válsága. A monopoltőke legreakciósabb körei nyomásának erősödése abban nyer kifejezést, hogy számos tőkés országban szüntelen korlátozzák a demokratikus szabadságjogokat és fokozzák a dolgozókkal szemben megtorlásokat.

A Program továbbfejleszti a marxizmus-leninizmus alapvető tételeit az új társadalom embere kommunista tudata és erkölcse kialakításának, a társadalom nevelő szerepének kérdéseiben. A

(Folytatás a 2. oldalon)

A Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs által előterjesztett beszámoló

(Folytatás az 1. oldalról)

kommunista nevelés, az egyéniség sokoldalú fejlődésének alapja a társadalom javára végzett alkotó munka, mivel a munka folyamatában kristályosodnak ki a kommunizmus építőit jellemző nemes vonások — a munka és a társadalmi kötelezettségek iránti fejlett magatartás, a közösségi és elvtársi szellem. Az új, kommunista ember, amelyben harmonikusan egybefonódik a szellemi gazdagság, erkölcsi tisztaság és fizikai tökéletesség — íme a legnagyobb érték, a kommunizmus által létrehozott értékek közül.

Az SZKP programja abból a marxista tételből indul ki, hogy a kommunista építés feladatait csakis akkor lehet kijelölni, amikor a szükséges előfeltételek már megértek erre, a társadalmi viszonyok változásait pedig a termelő módban beállt változások, a társadalom termelő erőinek fejlődése szabja meg; a program erős ideológiai fegyver a kommunizmus építésére vonatkozó bármely voluntarista, szubjektivista nézettel szemben. Az SZKP Programja kifejti, hogy a szocializmusról a kommunizmusra való áttérés objektív történelmi folyamat, amelynek szakaszait nem lehet önkényesen átugrani, s hogy a kommunizmus felső szakasza építésének sajátos elvei nem alkalmazhatók a társadalom kommunizmus felé való előrehaladásának objektív előfeltételei nélkül. A marxizmus-leninizmus éppen azt követeli meg, hogy vegyék tekintetbe minden egyes ország fejlettségi fokát, ennek sajátos jellegzetességeit és az illető ország konkrét történelmi feltételeit.

Pártunk, akárcsak a többi testvéri kommunista- és munkáspárt szüntelenül tanul a Szovjetunió Kommunista Pártjának a szocializmus és a kommunizmus építése terén szerzett óriási tapasztalatából, értékes következtetéseket von le ebből a tapasztalatból, s ezek lehetővé teszik, hogy jobban és biztosabban megoldjuk az új társadalmi rendszer építésének kérdéseit.

Amint az SZKP programja rámutat a párt szervező és vezető munkájának további fejlesztése, vezető szerepének növelése a társadalmi élet minden területén, a kommunizmusra való áttérés feladatai sikeres teljesítésének záloga.

Mind azok a grandiózus sikerek, amelyeket a kongresszus számbavett, mind pedig azok a távlatok, amelyeket a szovjet nép elé tűzött, történelmileg igazolják az SZKP politikájának helyességét; az SZKP tudományosan alkotó módon oldja meg a kommunizmus építésének sokrétű feladatait, a marxizmus-leninizmus alapigazságait szervesen összekapcsolja a gyakorlati követelményekkel. Az a bölcsesség és biztonság, amellyel a szovjet népet a kommunizmus felé vezeti, hatalmas méretű hozzájárulása a marxi-lenini elmélet fejlesztéséhez és kérlelhetetlensége ezen elmélet tisztaságának védelmében bármely torzítással szemben, saját népe érdekeinek odaadó szolgálata, valamint a szocializmus és a béke ügyének szolgálata az egész világon, mindez nagy érdeme a Szovjetunió Kommunista Pártjának, lenini Központi Bizottságának élén első titkárával, a marxizmus-leninizmus eszméinek győzelméért küzdő lelkes harcossal, Nyikita Szergejevics Hruscsov elvtárssal.

A kommunizmus győzelmes felépítése a Szovjetunióban óriási hatással lesz a világtörténelem menetére. Az a nagyszerű mű, amelyet a szovjet nép valósít meg, megkönnyíti a szocialista országok előrehaladását a szocializmus és a kommunizmus útján, előmozdítja a szocialista táboron belüli együttműködési kapcsolatok bővítését, meggyorsítja az egész szocialista világrendszer fejlődését. Ugyanakkor a kommunista építés sikerei mélyreható befolyást gyakorolnak a tőkés országok dolgozóinak tudatára, óriási erkölcsi támogatást jelentenek a békéért és a társadalmi haladásért vívott küzdelmükben: összehasonlítva az összes dolgozók boldog életét biztosító kommunista társadalmat a kapitalista társadalommal, amely igazságtalan rendjével felmérhetetlen szenvedéseket okoz a dolgozó tömegeknek, újabb százmilliók fognak meggyőződni a szocializmus fölényéről, s fognak harcolni diadaláért az egész világon.

Elvtársak!

A szovjet nép nem teljesíthetné történelmi feladatait a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének szakaszában ha a XX. kongresszus nem ítélte volna el nyíltan és bátran J. V. Sztálin személyi kultuszát ha nem folytattak volna határozott és következetes akciót e kultusz következményeinek felszámolásáért.

Az a kitartó, fáradhatatlan munka, amelyet az SZKP és vezetősége fejtett ki ebben az időszakban a párt és állami élet lenini normáinak helyreállításáért és fejlesztéséért, a szocialista demokrácia szüntelen kiszélesítéséért, a gazdasági és társadalmi élet egyes létfontosságú kérdéseinek megoldásáért határtalanul fellendítette a párt és a nép alkotó munkáját, ösztönözte a tömegek kezdeményező készségét, a haladás friss energiáit és hatalmas erőit hívta életre minden téren. A személyi kultusz következményeinek felszámolása egyengette a szovjet társadalom gyorsütemű előrehaladásának útját a kommunizmus felé.

A XXII. kongresszus továbbfejlesztette a XX. kongresszuson elhangzott bírálatot, új tényekkel egészítette ki a személyi kultusz okozta súlyos negatív megnyilvánulások és károk képét. Újabb intézkedéseket iktatott be a párt Programjába és Szervezeti Szabályzatába a személyi kultusz maradványainak teljes felszámolása érdekében újabb biztosítékokat arra, hogy a jövőben ne ismétlődhessenek meg a leninizmustól idegen, hasonló megnyilvánulások. A XX. kongresszus elemzésének továbbfejlesztése különösen nagy jelentőségű nemcsak az SZKP, hanem az egész kommunista mozgalom szempontjából, mivel csakis ilyen bírálattal lehet biztos feltételeket teremteni, hogy lehetetlenné váljék a személyi kultusz jelenségeinek megismétlődése.

A Szovjetunió Kommunista Pártja rendkívül nehéz feltételek között irányította a szocialista építést a Szovjetunióban, az ellenséges kapitalista környezet, az ádáz erővel folyó belső osztályharc, a leninizmussal ellenséges ellenzéki csoportok mesterkedései közepette. A párt ilyen körülmények között bízott Sztálinra legnagyobb felelősséggel járó feladatokat. Nagy hatalmat összpontosítva a kezében, Sztálin, akinek negatív jellemvonásait már Lenin is feltárta, visszaélt a párt beléje helyezett bizalmával, s a párt és a nép összes megvalósításait a saját érdemének kezdte tulajdonítani, s egyre kevésbé vette figyelembe a pártélet lenini normáit és Leninnek a kollektív vezetésre vonatkozó útmutatásait. A párt felső vezető szervei — a Központi Bizottság a Politbüró — nem látták el normális feltételek között hatáskörüket, a pártkongresszusokat nem hívták össze. Sztálin sok nagyfontosságú kérdésben önkényesen, egymaga, vagy néhány közeli munkatársával együtt határozott, s odáig jutott hogy durván megsértette a szocialista törvényességet, önkényeskedett és a hatalommal való visszaéléseket követett el.

A kongresszusi emelvényen, a KB tevékenységéről szóló jelentésben és számos küldött felszólalásában, köztük a Szovjetunió Kommunista Pártja régi harcosai felszólalásaikban — akik maguk is igazságtalan megtorlásokat szenvedtek el — fájdalommal és felháborodással beszéltek az azokban az években kialakult súlyos és nyomasztó helyzetről.

A tömeges megtorlások fájdalmas veszteségeket okoztak a pártnak és a szovjet államnak; ezekre a megtorlásokra Kirov meggyilkolása adta meg a jelt. E megtorlások elméleti igazolását Sztálinnak az a hibás tétele szolgáltatta —, amelyet a szocializmus szovjetunióbeli győzelme után fogalmazott meg, akkor, amikor a kizsákmányoló osztályokat és gazdasági alapjukat már felszámolták — miszerint a szocializmus útján való előrehaladás arányában az osztályharc kötelező módon éleződik amiből azt a következtetést vonták le, hogy az ellenség elkerülhetetlenül behatol még a pártvezetőségbe is.

Gyakorlatban ez az elmélet szabad kezet adott a biztonsági szervek vezetőségében ülő ellenséges karrierista, Jezsov és Berija-szerű elemeknek ahhoz, hogy ellenforradalmi összeesküvéseket koholjanak, provokációs módon megvádoljanak és megtorlást alkalmazzanak nagyszámú becsületes a szocializmus ügyéhez szívvel-lélekkel hű ember ellen. A szocialista állam elnyomó szervei, amelyeknek az lett volna a szerepük, hogy megvédjék a nép forradalmi vívmányait, s lesújtsanak ezek ellenségeire, oda jutottak, hogy becsületes emberekre sújtsanak le — a Szovjetunió ellenfeleinek örömére és megelégedésére. Így esett áldozatul e megtorlásoknak a párt és a szovjet állam számos kiváló vezetője, számos párt- és állami aktivista, a hadsereg több vezető kádere, a Szovjetunió köztársaságainak és tartományainak számos vezetője.

Súlyos felelősség hárul ezekért a törvénytelenségekért a pártellenes csoport tagjaira — Molotovra, Kaganovicsra, Malenkovra és másokra — akik Sztálinnal együtt jóváhagyták a megtorló intézkedéseket, gyakran pedig ők maguk kezdeményeztek tömeges megtorlásokat.

Sztálin személyének kultusza, ami oda vezetett, hogy minden véleményét megváltoztathatatlan dogmának tekintsék, s kizárólag őt tartsák képesnek a marxizmus továbbfejlesztésére, az ideológiai életben egyhelyben topogást, a gondolkodás betokosodását, az élet követelményeinek figyelmen kívül hagyását és azt eredményezte hogy megoldatlanok maradtak a szocialista és a kommunista építés egyes égető kérdései.

Az SZKP bátran és teljes mértékben feltárva a személyi kultusz idején elkövetett torzításokat, szem előtt tartotta, hogy Lenin arra buzdította a pártot, ne rejtse el a hibákat, hanem nyíltan bírálja és számolja fel azokat. Önök bizonyára tudják, hogy Lenin milyen nagyszerű szavakkal hangsúlyozta: a bírálat és az önbírálat iránti magatartás a legbiztosabb szempont, amelynek alapján fel lehet becsülni, hogy egy politikai párt gyakorlatilag miként teljesíti kötelezettségeit osztálya, s a dolgozó tömegek iránt. „A hibát nyíltan beismerni, okait feltárni, elemezni azt a helyzetet, amely a hibát szülte, gondosan megvitatni, hogy milyen eszközökkel lehet a hibát kijavítani — ez jellemzi a komoly pártot, így teljesíti a párt kötelességét, így neveli és tanítja az osztályt, azután pedig a tömegeket is.

E negatív megnyilatkozások elítélése hozzásegít minden jóhiszemű embert, hogy világosan lássa a különbséget aközött, ami sajátja a kommunizmusnak, és ami idegen tőle, megértse, hogy a szocializmus nem azonos azzal az elítélendő gyakorlattal, amely a személyi kultusz körülményei között kialakulhatott, s amelyet a szocializmus a leghatározottabban visszautasít.

Csak egy olyan párt, mint az SZKP, amelyet ezernyi szál fűz a néphez, amelynek politikája népének létérdekeit és legdrágább törekvéseit fejezi ki, tanusíthatott ilyen erőt, erkölcsi magasrendűséget, és bátorságot a hibák feltárásában, és ilyen tiszteletet a történelmi igazság iránt.

„A Központi Bizottság — mondotta Hruscsov elvtárs a kongresszuson — a párt és a nép iránti felelősségének mélységes tudatában nem lépett a múltban történt hibák és torzítások eltitkolásának vagy elkenésének útjára. A Központi Bizottság — Lenin végakaratát követve — elhatározta, hogy megmondja az igazságot azokról a hatalommal történt visszaélésekről, amelyeket a személyi kultusz időszakában követtek el. Ez a párt és a pártvezetőség belső erkölcsi parancsa és kötelessége volt. Ez a döntés helyes volt. Óriási jelentősége volt a párt sorsa, a kommunizmus építése szempontjából".

Az imperialista propaganda boszorkánykonyhái, átvéve a reformisták és a trockisták régi rágalmazó koholmányait, a személyi kultuszt a szovjet rendszer úgynevezett „degenerálódása" illusztrálásának akarják feltüntetni. A valóság, maga az élet foszlatja szerte ezeket a rágalmakat és koholmányokat.

A személyi kultusz természetesen nagy károkat okozott a párt tevékenységének, fékezte a társadalmi fejlődést, de nem tudta sem megállítani, sem lényegében módosítani a szovjet társadalom előrehaladását. A személyi kultusz megnyilatkozásai ellenére is az SZKP sikeresen irányította a szocialista építés művét. A szovjet nép a párt vezetésével óriási alkotó munkát végzett, ragyogó sikereket ért el az új társadalom építésében, rövid idő alatt szocialista nagyhatalommá változtatta a régi Oroszországot, győzedelmeskedett a második világháborúban, megmentve az egész emberi civilizációt a hitlerista barbárságtól, begyógyította a háború okozta súlyos sebeket, előre haladva a kommunizmus felé.

Kétségtelen, hogy a szovjet társadalom még gyorsabban haladt volna előre, a szovjet nép még nagyobb győzelmeket aratott volna és még hamarabb, ha nem alakult volna ki Sztálin személyi kultusza. Az SZKP lenini vezetősége a személyi kultusz következményeinek felszámolásáért vívott harcával biztosította a szovjet társadalom megszabadítását ettől a ballaszttól, megteremtette a Szovjetunió még rohamosabb fejlődésének feltételeit, annak előfeltételét, hogy ragyogó győzelmeket érjen el a kommunizmus építésében.

A kongresszus hangsúlyozta, hogy az SZKP kitartó akciója a személyi kultusz következményeinek felszámolására olyan körülmények között bontakozott ki, amikor a pártellenes csoport — élén Molotovval, Kaganoviccsal és Malenkovval — elkeseredett ellenállást fejtett ki, s igyekezett megakadályozni a XX. kongresszuson kijelölt lenini irányvonal valóra váltását. Mint a Sztálin személyi kultuszának időszakában történt hatalommal való visszaélések és megtorlások tettestársai, akiket ezekért közvetlen felelősség terhel, a pártellenes csoport tagjai az elavult dogmák és formák foglyaiként csökönyösen ragaszkodtak a régi antileninista módszerekhez és gyakorlathoz — amelyeket igyekeztek továbbra is fenntartani a párt- és állami életben — szembeszegültek a párt és államélet lenini normáinak helyreállításával, ellenezték a már rég megérett társadalomfejlődési problémák egész sorának a megoldását — mint az ipar és építkezések vezetésének átszervezése, a kolhozok műszaki-anyagi alapjának megerősítése, termelésük új tervszerűsítési rendszerének bevezetése, az anyagi érdekeltség lenini elvének helyreállítása a mezőgazdaságban, a szűzföldek hasznosítása, a szövetségi köztársaságok jogkörének kibővítése és más problémák, amelyeknek megoldása égetően szükségszerűvé vált. A külpolitika terén olyan merev, szektás, irányvonal hívei voltak, amely figyelmen kívül hagyta a jelenkori világ óriási változásait — a szocializmus és a béke erőinek szakadatlan növekedését és fölényét, széleskörű akciólehetőségeiket, képességüket a béke megvédésére.

Elvszerű, kemény harc volt ez, amelynek során a pártélet és a kommunista építés kérdéseiben két homlokegyenest ellenkező felfogás mérte össze erejét; az alkotó, forradalmi marxizmus és a dogmatizmus, az új és a régi küzdelme volt ez. E harc eredménye bebizonyította, hogy nincs olyan erő, amely visszatéríthetné az SZKP-t a múlt felé. Hogy mennyire elkeseredett ellenállást fejtettek ki a frakciózók a XX. kongresszus irányvonalának valóraváltásával szemben, megmutatkozott 1957 júniusában, amikor megkísérelték kezükbe kaparintani a hatalmat, letéríteni a pártot a lenini útról. Az SZKP-nak, Központi Bizottságának, élén N. Sz. Hruscsov elvtárssal nagy érdeme az, hogy oly határozottsággal leleplezte és szétzúzta a frakciózó, pártellenes csoportot.

Pártunk mindenben helyesnek véli az SZKP intézkedéseit a személyi kultusz és következményeinek felszámolására. Meggyőződésünk, hogy ezek az intézkedések különleges jelentőségűek lesznek az egész nemzetközi kommunista mozgalom, az összes testvérpártok számára, a szocializmus pozícióinak erősödésére az egész világon.

Hazánk és más országok kommunistái, akiket a Szovjetunió és az SZKP — a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom élcsapata — iránti szeretet szellemében neveltek, Sztálin nevéhez fűzték mindazokat a nagy sikereket, amelyeket a Szovjetunió a szocializmus építésében elért. Sztálin, mint ismeretes, kiemelkedő érdemeket szerzett mint a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet állam vezetője, továbbá mint a nemzetközi kommunista mozgalom kiváló vezetője is. Éppen ezért, mielőtt ismeretessé váltak volna tevékenységének negatív oldalai, nagy tekintélynek örvendett az összes országok, s így hazánk kommunistáinak soraiban is.

Természetesen, helytelen volt egy személynek tulajdonítani olyan érdemeket, amelyek valójában az SZKP, a munkásosztály, a szovjet nép érdemei voltak.

Miután Sztálin személyi kultusza kihatott a kommunista és munkáspártok tevékenységére, ennek befolyása kisebb-nagyobb mértékben megnyilvánult a szocialista országokban, ahol megszegték a pártélet lenini normáit, a népi törvényességet, s ennek következtében számos párt- és állami aktivistának kellett szenvednie.

A személyi kultusz felszámolásának óriási jelentősége van a szocialista tábor országaira, az egész kommunista mozgalomra nézve, mivel nagy mértékben hozzájárul a lenini normák következetes alkalmazásához és a belső demokrácia fejlesztéséhez, a testvéri marxista-leninista pártok belső egységének és összeforrottságának megerősítéséhez, tömegkapcsolataik megszilárdításához, elősegítve azt, hogy betöltsék vezető szerepüket a demokráciáért, a társadalmi haladásért és a békéért vívott harcban. Ez arra késztette a marxista-leninista pártok túlnyomó többségének képviselőit, hogy a kongresszus szónoki emelvényéről kijelentsék, helyeslik az SZKP XX. és XXII. kongresszusának irányvonalát, nagyra becsülik a Szovjetunió Kommunista Pártjának kitartó harcát a marxi-lenini elmélet tisztaságáért, ennek a forradalmi gyakorlatban, a kommunista mozgalom életében való tántoríthatatlan alkalmazásáért.

II.

Elvtársak!

Sztálin személyi kultusza megnyilatkozott országunkban is; dicsőítették Sztálin nevét és személyét; míg Sztálin munkáit lefordították és nagy példányszámban nyomtatták ki, elhanyagolták Marx, Engels, Lenin műveinek fordítását és kiadását. A marxizmus-leninizmust legnagyobbrészt Sztálin munkái alapján tanulmányozták; az ideológiai munkában a betűrágás és dogmatizmus erős megnyilvánulásai mutatkoztak, gépiesen propagáltak bizonyos tételeket, anélkül, hogy figyelembe vették volna a mi társadalmi-gazdasági realitásainkat.

Noha nem emeltek egyetlen szobrot sem Leninnek, Sztálinnak szobrot emeltek Bukarestben és az ország más városaiban. Ugyanakkor róla neveztek el számos vállalatot, intézményt, helységet, utcát; úgy vélem intézkedéseket kell foganatosítani ennek kiküszöbölésére.

A személyi kultusz hatása alatt nálunk is lábra kaptak a lenini normákkal ellentétes módszerek és gyakorlatok, a demokratikus szabályok megszegése a pártéletben.

Hangsúlyozzuk, hogy a személyi kultusz és következményei szülte módszerek nálunk nem voltak olyan méretűek, mint más országokban.

Nagy érdeme pártunknak, pártunk alapaktívájának, hogy — noha hosszú időn át belülről és kívülről rendkívül erős nyomást gyakoroltak rá — megőrizte a párt alapelveit, nem engedett a nyomásnak és ingadozás nélkül megvédte a pártkáderek életét és méltóságát.

A Szovjetunióból, az emigrációból 1944 szeptemberében hazatérve a Pauker—Luca frakciózó, pártellenes csoport, amelyet később Teohari Georgescu is követett, Iosif Chisinevschi és Miron Constantinescu aktív segítségével rendkívül intenzíven propagálta Sztálin személyi kultuszát, kitartóan próbálták — s sajnos ez bizonyos mértékben sikerült is nekik — bevezetni a párt- és állami életbe a személyi kultusz szülte a leninizmustól idegen módszereket és praktikákat.

A pártélet lenini normáinak, s a vezető szervekben való kollektív munka elveinek megszegése, a párt és államépítés demokratikus szabályainak mellőzése, a bizalmatlanság és gyanakvás légkörének kialakítása az értékes párt- és állami káderekkel szemben, ezek megfélemlítése és üldözése, a hatalommal való visszaélés és a népi törvényesség megsértése jellemezte ennek a frakciózó, pártellenes csoportnak egész tevékenységét. Ez hosszú időn át nagy veszélyt jelentett pártunk számára.

Miután győzelmet aratott a fegyveres felkelés, amely a katonai-fasiszta diktatura megdöntéséhez vezetett, és miután a fegyvereket a hitlerista Németország ellen fordítottuk, a pártnak kint-levő és börtönökből, táborokból kiszabadult alapaktívája, az egész párt felsorakozott a párt új vezetősége körül, amely a Foris vezette áruló csoport eltávolítása után alakult meg. Azonnal megkezdődött a párt átszervezése az új körülmények között, összes erőinek mozgósítása arra, hogy a munkásosztályt egységes, forradalmi szakszervezetekbe tömörítsük, intenzív tömegmunka kibontakoztatása a parasztság és az ifjúság soraiban, az egész nép mozgósítása a hitlerellenes háború támogatására, egy demokratikus rendszer bevezetéséért vívott harcra.

Visszatérve az országba, Pauker és Luca — akiről utóbb bebizonyosodott, hogy a sziguranca régi ügynöke volt — durván megszegve a pártélet legelemibb normáit, cselszövéssel és csalással, önkényesen magukhoz kaparintották a pártvezetést. Mint utóbb kiderült, már az emigrációban megegyeztek ezekben a pártellenes akciókban.

Jellemző, elvtársak, hogy Ana Pauker nagy bizalomnak és rokonszenvnek örvendett éppen az SZKP XX. kongresszusa után leleplezett dogmatikus, pártellenes elemek körében, különösképpen Molotovnál.

Teljesen elszakadva a hazai valóságtól, nem ismerve semmit a párt által kifejtett munkából, meglepte őket a párt ereje és tevékenysége a párté amelynek vezetésével népünk történelmi jelentőségű győzelmet aratott az 1944 augusztus 23-án megkezdett fegyveres felkelésben. Ahelyett azonban, hogy osztották volna a párt, a munkásosztály és egész népünk lelkesedését, örömét és megelégedését e nagyszerű győzelem fölött amint ez természetes lett volna igazi forradalmárok számára, ellenkezőleg, elégedetlenséggel szemlélték mindezt és helytelenítették.

Pauker és Luca azt hangoztatták, hogy nagy hiba volt véghezvinni az augusztus 23-i történelmi aktust, amely a katonai-fasiszta diktatúra megdöntéséhez és ahhoz vezetett, hogy a román hadsereg csatlakozott a Szovjetunió fegyveres erőihez a hitlerizmus elleni harcban.

Kitartóan terjesztették a pártaktíva soraiban ezeket a kalandor és provokációs, a dolgozó nép létérdekeivel és a fasizmus elleni harccal szemben ellenséges nézeteket. Ezúton kétséget és bizalmatlanságot hintettek a párt politikai és taktikai irányvonalának helyessége tekintetében. Azt állították, jobb lett volna a katonai-fasiszta diktatúra megdöntését kizárólag a szovjet hadsereg katonai akcióira bízni, mivel ilymódon — úgymond — lehetővé vált volna, hogy a munkásosztály azonnal kezébe vegye a hatalmat, anélkül, hogy átmentünk volna a burzsoá pártokkal való együttműködés szakaszán.

Márpedig a fasiszta diktatúra megdöntéséhez, az országnak a háborúból való kiválásához és demokratikus fejlődésének biztosításához mozgósítani kellett az országban akkor létező összes antihitlerista pártokat és politikai csoportosulásokat, az összes hazafias és demokratikus erőket. A párt már a háború elején kidolgozott egy közös akcióplatformot, amely előirányozta: a Szovjetunió elleni háború beszüntetését és harcot a Szovjetunió és az összes szabadságszerető népek oldalán a hitlerista Németország ellen, a hitleristák kiűzését az országból Románia szabadságának és nemzeti függetlenségének kivívását, a katonai-fasiszta diktatúra megdöntését, az összes hazafias erők képviselőiből álló kormány megalakítását.

A párt széleskörű akciót kezdeményezett azért, hogy e platform alapján az RKP oldalán széles harci frontba egyesítse a Szociál-Demokrata Pártot — amellyel 1944 május elsején megkötötte a Munkásegységfrontot — az abban az időben létező többi politikai pártot s azokat a demokratikus csoportosulásokat, melyek 1943-ban pártunkkal együtt az Antihitlerista Hazafias Frontot alkották.

1944 júniusában csupán négy pártból létre jött a Nemzeti Demokrata Blokk; a kommunista párt tovább küzdött platformjának teljes megvalósításáért és olyan kormány uralomra juttatásáért, amely az összes antihitlerista pártokat és csoportosulásokat képviseli.

Nem nehéz elképzelni mi történt volna az augusztus 23-i győzelem nélkül. Mint ismeretes, Antonescu éppen augusztus elején tért vissza Hitler főhadiszállásáról az általános mozgósítás tervével a háború folytatására a Szovjetunió és az antihitlerista koalícióbeli szövetségesei ellen, s ebbe a kétségbeesett akcióba be akarta vetni az ország összes anyagi és emberi erőit, a szovjet hadsereg győzelmes offenzívájának megállítása céljából.

Ha pedig Antonescunak és klikkjének sikerült volna végrehajtani a Hitlerrel együtt kidolgozott bűnös tervet, akkor egész országunk pusztító háború színterévé vált volna, annak minden katasztrófális következményeivel együtt, s ez súlyos szenvedéseket és felmérhetetlen áldozatokat követelt volna népünktől és országunktól. A városok és falvak romhalmazzá egész hazánk hatalmas temetővé vált volna száz és százezer embert pusztított volna el a háború tüze.

Pártunk és népünk méltán büszkélkedik azzal, hogy meghiúsította Hitler és Antonescu bűnös tervét és részt vett a hitlerista Németország szétzúzásáért vívott háborúban.

„Románia kilépése a Tengelyből — mondotta a moszkvai rádió 1944 augusztus 26-án — döntő jelentőségű nemcsupán erre az országra, hanem az egész balkáni övezetre nézve, mivel e csapás alatt összeomlik a német uralom egész rendszere Délkelet-Európában. Ez utóbbi tény jelentőségét nem szabad alábecsülni."

Az Országos Konferenciáig terjedő időszakban a pártellenes csoport élén Ana Paukerrel maga köré gyűjtve számos karrierista, szolgalelkű, kispolgári, a pártszellemtől idegen elemet, igyekezett érvényre juttatni egy, a párt politikájával és taktikájával ellentétben álló irányvonalat: a Konferencia után, amely megválasztotta a párt Központi Bizottságát Ana Pauker, Luca, Teohari Georgescu továbbra is mint különálló, a megválasztott szerveken kívüli csoport tevékenykedett, mellőzte a Központi Bizottságot, a Titkárság valójában helyettesítette a Politbürót, amely úgyszólván annak bizottságaként működött; a párt és állami vezetés legfontosabb kérdéseit a Titkárság oldotta meg, ahol a pártellenes csoport többséggel rendelkezett és ahol a főtitkár számos nagyjelentőségű kérdésben kisebbségbe került magára maradt.

Hogy politikájuk érvényre juttatását biztosítsák, előzetesen megegyeztek, közös álláspontot dolgoztak ki azokban a kérdésekben amelyek a Titkárságban vagy a Politbüróban megvitatásra kerültek. Funkcióikat felhasználva a Politbüró és a Központi Bizottság megkerülésével olyan utasításokat adtak a párt- és állami szerveknek, amelyek ellentétben állottak a párt politikai irányvonalával. Megállapíthatjuk, hogy 1944 szeptemberétől egészen 1952 májusáig — amikor eltávolítottuk őket — a pártvezetőségben durván megszegték a lenini normákat. Szó sem lehetett kollektív vezetésről a Központi Bizottságban a Politbüróban és a Titkárságban.

Bár a pártvezetőségben uralkodó állapotok kihatottak a helyi pártszervek és alapszervezetek tevékenységére is, ezek mégis, a Szervezeti Szabályzat előirányzatai alapján legnagyobbrészt normálisan a demokratikus centralizmus elvei alapján fejtették ki tevékenységüket.

A pártépítés kérdéseiben a frakcionisták likvidatorikus irányvonalat, a párt vezető szerepének tagadása és a pártnak a tömegekbe való beolvadása irányvonalát követték, a Központi Bizottság megkerülésével utasításokat adtak a helyi pártszerveknek, hogy szervezzenek „versenyeket" új párttagok tömeges felvételére mellőzve a pártba való szigorú egyéni felvétel lenini elvét.

Míg a párt a leghatározottabban leleplezte a vasgárdistákat, mint a demokrácia, a nép legveszedelmesebb ellenségeit, a hitleristák fő szövetségeseit, Ana Pauker odáig ment, hogy 1944 novemberében a STB-nél tartott beszédében és más nyilvános alkalmakkor egyenesen azzal a felhívással fordult a vasgárdistákhoz, lépjenek be pártunkba kijelentvén, hogy „örömmel fogadjuk őket és kezet szorítunk velük". Ugyancsak az ő utasítására, Teohari Georgescu volt KB titkár, Politbüró tag és belügyminiszter megegyezett a vasgárdisták egyik vezetőjével akit Horia Sima küldött az országba, hogy — úgymond — arra késztesse őket „szüntessék be tevékenységüket és lépjenek legalitásba". A vasgárdista főkolomposok természetesen egy pillanatig sem gondoltak arra hogy tiszteletben tartsák ezt a megegyezést, hanem ennek oltalma alatt rátértek népellenes aknamunkájuk megszervezésére.

Pauker utasításai és megegyezése a vasgárdistákkal zavart és tájékozatlanságot keltett sok pártaktivistánál és párttagnál, gyengítette az éberséget, ami megkönnyítette számos vasgárdista és más fasiszta szervezet tagjainak a pártba való behatolást s a pártba tömegesen behatolt ellenséges elemeknek lehetővé tette, hogy anarchikus akciókat kezdeményezzenek megsértsék a párt irányvonalát és az ország törvényeit.

Ez súlyos veszélyt teremtett pártunk számára. A Központi Bizottság 1947-ben ideiglenesen felfüggesztette az új párttagok felvételét és a Román Munkáspárt 1948. évi kongresszusának határozatai alapján — legyőzve a pártellenes csoport ádáz ellenállását — rátért az összes párttagok felülvizsgálására. Ennek eredményeként többszázezer vasgárdista, opportunista, karrierista és más ellenséges elemet távolítottak el a pártból s ez jelentősen megerősítette a pártot. Nagyjelentőségű volt a Központi Bizottság 1950 januári plenáris ülése, és különösképpen az 1950 júliusi plenáris ülés amikor a Központi Bizottság keményen elítélte a pártépítésre vonatkozó lenini elvek megsértését és élesen megbírálta Miron Constantinescut, aki a legnagyobb pontossággal hajtotta végre Ana Pauker pártellenes utasításait. Mint ismeretes, Miron Constantinescu bírálta a pártaktívát a tagfelvétel kérdésében és követelte, hogy szigorúan alkalmazzák Ana Pauker utasításait amelyeket, mint mondotta, „törvénynek kell tekinteni". Ebből az következik, hogy számára Pauker utasításai jelentették a törvényt — és nem a Központi Bizottságnak, a Politbürónak és a KB Titkárságának határozatai. A plenáris ülés ugyanakkor egész sor intézkedést hozott a pártba való felvétel lenini normái tiszteletben tartásának biztosítására.

Pauker és Luca a terror és megfélemlítés módszerét alkalmazták a párt alapkádereivel és a párthoz hű aktívával szemben. Elmondhatjuk, hogy a párt mai vezetőségében nincs egyetlen olyan elvtárs sem, akinek meg ne sértették volna kommunista és emberi méltóságát. Provokációs módon dobálóztak az ilyen jelzőkkel: „pártellenes", „államellenes", „szovjetellenes", „titoista", az emberek megfélemlítésére és a bírálat megakadályozására. A pártvezetőségben a bizalmatlanság és a gyanakvás légköre alakult ki, amelyben alig lehetett lélegzetet venni.

Olyan pártkádereket, akik szembenéztek a vad terrorral a háború idején, amikor minden lépésnél a letartóztatás veszélye leselkedett rájuk s a kivégzőosztag várta őket, olyan pártkádereket, akik átmentek a börtönök és koncentrációs táborok minden megpróbáltatásán — megrágalmazták, „betokosodott" embereknek, „szektásoknak" nevezték és félreállították őket a munkától.

A frakciózó csoport bűnös, pártellenes akciója abban az időszakban érte el csúcspontját amikor — a Sztálin személyi kultusza folytán létrejött módszerek eredményeként — egyes szocialista országokban megtorlásokat alkalmaztak párt- és állami aktivisták ellen, az ismert következményekkel együtt. Ana Pauker és Luca akkor úgy vélekedtek, hogy rendkívül kedvező körülmények mutatkoznak azoknak a vezetőkádereknek a félreállítására és a velük való leszámolásra, akik pártellenes politikájuk útjában állottak.

Nyomást gyakoroltak az irányban, hogy menesszenek felelős munkákból és vizsgálatot indítsanak számos régi párttag különösképpen olyan elvtársak ellen, akik Spanyolországban a nemzetközi brigádokban harcoltak Franco ellen olyan elvtársak ellen, akik Franciaországban küzdöttek a hitlerista megszállók ellen és olyan aktivisták és párttagok ellen, akiknek az illegalitás idejében sikerült elkerülniük a letartóztatást.

Emlékeztetek itt egy vitára — jellemző ez azokra a módszerekre, amelyeket meg akartak honosítani. E vita során — amelynél jelen volt Iosif Chisinevschi is — Ana Pauker feltette nekem a kérdést: „Vajon annyira alábecsülne bennünket az ellenség hogy nem férközött be pártunk vezetőségébe?" Magyarázatot kértem, megkérdeztem, tud-e olyan jelekről, amelyek arra vallanának, hogy ellenséges elemek vannak a pártvezetőség soraiban és gondol-e valakire konkréten. Erre a következőket válaszolta: „Nem tudom, nem tudom, de nézd mi megy végbe Bulgáriában, Lengyelországban, Albániában; vajon bennünket elkerül az ellenség, vajon elhanyagolandó tényezőnek tekint bennünket? Éppen az a nyugtalanító hogy túlságosan nagy a nyugalom Romániában."

Ezt az inszinuációt amelyet Ana Pauker tett a velem folytatott beszélgetése során nem csupán nálunk hallottam.

Ana Pauker utasításai alapján a belügyminisztériumi szervek, amelyek valójában nem állottak a pártvezetőség ellenőrzése alatt, rátértek a párt- és állami káderek megfigyelésére, a telefonbeszélgetések lehallgatására, ami alól nem volt kivétel a párt Központi Bizottságának főtitkára sem.

A pártellenes elemeknek csak azért nem sikerült tragikus útra taszítani a pártot, mert akcióik a pártvezetőségben határozott ellenállásba ütköztek, a párt- és állami káderek életének, szabadságának és pártos becsületének védelmét illetően.

Pártunk számára nagy örömet jelent, hogy a pártellenes csoport nyomása eredménytelen maradt, és így nem kellett súlyos igazságtalanságokat jóvátennünk, és senkit sem kellett postmortem rehabilitálnunk.

A párt és az állam elleni ellenséges, provokációs munkáján kívül a frakciózó csoportot súlyos ideológiai konfuziók, anarchikus és kispolgári kalandor-nézetek, tudatlanság és tehetetlenség jellemezte a párt-, állami és gazdasági építés problémáiban.

Azokban a szektorokban, amelyeknek tevékenységéért állami vonalon feleltek így a Külügyminisztériumban a Pénzügyminisztériumban, a Belügyben, a Földművelésügyi Minisztériumban, a Kereskedelmi Minisztériumban, az ellátás és szövetkezetek szektorában a frakcionisták bevezették a párt politikájával ellentétben álló saját irányvonalukat fékezve ezáltal az ország gazdasági helyreállítását, a szocialista iparosítást a mezőgazdaság fejlesztését, és a dolgozók életszínvonalának emelését.

Valamennyien tudják, hogy milyen elsődleges fontosságot tulajdonít a marxizmus-leninizmus a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének — a proletárdiktatúra, a népi demokratikus rendszer alapjának.

Pártunk, amelyet Marx és Lenin tanítása vezérel, a felszabadulás utáni első időktől kezdve óriási munkát fejtett ki a parasztság tömegeinek soraiban, hogy közelebb hozza és megnyerje a parasztságot, mivel ezt a népi forradalom győzelme alapvető feltételének tekintette. Az agrárreform valóra váltása után, amely tartós alapot teremtett a munkás-paraszt szövetség számára a párt a legnagyobb gondot fordította egy helyes politika kidolgozására és alkalmazására a mezőgazdaság fellendítéséért, a város és a falu közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztéséért, türelmes munkába kezdett azért, hogy a parasztságot a meggyőzés és a szabad elhatározás alapján a szocializmus útjára irányítsa. A pártvezetőség több ízben felhívta a figyelmet arra, milyen veszélyt teremt minden olyan akció, amely megingatná a parasztság bizalmát a munkásosztályban és a népi rendszerben.

Ana Pauker, durván megsértve a párt politikai irányvonalát és határozatait, a pártvezetőség megkerülésével példátlanul álló, provokációs kalandorakciót szervezett, amelynek az volt a célja, hogy súlyosan megrendítse a dolgozó parasztsággal való szövetséget.

A Teohari Georgescunak adott utasításai alapján az egész országban megszervezték a parasztok tömeges letartóztatását, azzal a váddal, hogy nem teljesítették az állam iránti kötelezettségeiket. A kulákok elleni harc címén több mint nyolcvanezer parasztot, legnagyobbrészt dolgozó parasztot állítottak bíróság elé, s közülük több mint harmincezret nyilvános tárgyaláson el is ítéltek, ami nagy nyugtalanságot keltett a parasztok tömegeiben, akiknek végig kellett hallgatniuk a galád inszcenálásokat.

Ez a nagyarányú provokáció mutatja, hogy ezek a kalandorok és a párt ellenségei milyen lejtőre akarták sodorni pártunkat és államunkat. Könnyen el lehet képzelni, milyen súlyos következményekkel járhatott volna ez a bűnös kaland a munkás-paraszt szövetségre, ha a pártvezetőség nem lép közbe teljes határozottsággal, nem vet véget a letartóztatásoknak és a pereknek, s nem bocsátják szabadon az önkényesen letartóztatott tíz- és tízezer parasztot.

A frakciózók csoportja néhány évig tevékenykedhetett, mert bizonyos fokú tekintélynek örvendtek a pártban és képmutatóan sikerült elkendőzniük tevékenységük tulajdonképpeni értelmét. Sok elvtárs, még a pártvezetőségben dolgozó egyes elvtársak számára sem voltak világosak a pártéletben mutatkozó negatív jelenségek okai. Ezekre csak fokozatosan derült fény annak arányában, ahogyan következményeik erőteljesebben felszínre jutottak. Ilymódon létrejöttek a feltételek arra, hogy rá lehessen térni a pártellenes elemek leleplezésére.

E frakciózó, pártellenes csoport leleplezése és eltávolítása a pártból fordulópontot jelentett pártunk életében. Csupán ezután vált lehetővé a Központi Bizottság, a Politbüró és a KB Titkárság normális működése a kollektív munka elve alapján, csak ezután állították helyre a lenini normákat a párt vezető szerveinek tevékenységében, ezután történt határozott fordulat a párt társadalmi összetételének, egész szervező és ideológiai munkájának megjavítására, megerősödött a pártellenőrzés az összes állami szervek tevékenysége fölött, megszilárdult a pártfegyelem.

1952-ben a központi és helyi sajtó szerkesztőivel, a propaganda és agitáció terén dolgozó aktivistákkal szervezett tanácskozáson, pártunk vezetősége szembeszállt a pártvezetők dicsőítésének tendenciájával és azt a feladatot tűzte a sajtó elé, hogy elsősorban a pártot és Központi Bizottságát, a párt erejét és a párt irányvonalát emelje ki.

(Folytatás a 3. oldalon)

A Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs által előterjesztett beszámoló

(Folytatás a 2. oldalról)

A Központi Bizottság 1953 augusztusi plenáris ülése, amely megvitatta a pártmunka megjavításával és a párt tömegkapcsolatának erősítésével összefüggő kérdéseket, határozatában fő feladatként jelölte ki, hogy fel kell számolni „a személyi kultusz megnyilvánulásait a pártpropagandában és a pártszervezetek gyakorlati tevékenységében… A párttagokat és a pártonkívüli dolgozókat a párt és a nép iránti odaadás szellemében kell nevelni".

Az SZKP XX. kongresszusa után, amikor a párt e kongresszusból levont tanulságok fényében elemezte munkáját, I. Chisinevschi és Miron Constantinescu megkísérelték elterelni a párt figyelmét éppen a Pauker—Luca csoportnak az országba való érkezése és e csoport eltávolítása közötti időszak megvizsgálásáról, annak az időszaknak a megvizsgálásáról, amikor durván megsértették a pártélet lenini normáit, a népi törvényességet, és amikor nálunk is kifejlődött Sztálin személyének kultusza.

Iosif Chisinevschi és Miron Constantinescu, a frakciózó, pártellenes csoport fő támogatói és buzgó végrehajtói igyekeztek kibújni a rájuk háruló nagy felelősség alól, az előbbi mint a propaganda és agitációs munka, az utóbbi pedig mint a párt szervezési munkájának akkori vezetője. Ami Chisinevschit illeti, éppen őt terheli a közvetlen felelősség Lenin művei kiadásának elhanyagolásáért, amiről fentebb szóltam, miközben Sztálin műveit rekordidő alatt, tömeg-példányszámban nyomtatták ki. Jellemző az az epizód, amely Berija: „A Kaukázuson túli bolsevik szervezetek történetéről" című könyvével, ezzel a legféktelenebb Sztálin-kultusz szellemében készült kompillációval történt. Egyik szovjetunióbeli látogatása alkalmával, Chisinevschi, anélkül, hogy tanácskozott volna a pártvezetőséggel, s nyilván azért, hogy minél jobban Berija kegyeibe férkőzzék, engedélyt kért tőle a könyv lefordított szövegének kinyomtatására, az egekig magasztalva e művet és szerzőjét. Miután Berija beleegyezett, Chisinevschi a könyvet megjelentette; s míg a Lenin-kötetek húszezres példányszámban jelentek meg, ezt a könyvet harmincezer példányban nyomtatták ki, megdöntve minden rekordot a nyomtatás és a terjesztés gyorsasága tekintetében. Ez az epizód nagyon is jól jellemzi Iosif Chisinevschi szolgalelküségét, karrierizmusát.

Rágalmazva a pártot és támadva irányvonalát, megkísérelték diszkreditálni a párt vezetőségét, becsmérelve a népi hatalom éveiben elért nagy eredményeket, I. Chisinevschi és M. Constantinescu az SZKP XX. kongresszusa dokumentumainak vitáját az anarchista és a kispolgári szellem ösztönzése irányába próbálták terelni, ami nagy veszélyt hozott volna létre a párt egységére és erejére.

Amint később kiderült, I. Chisinevschi és Miron Constantinescu közös platformra helyezkedtek, megbeszéléseket folytattak a párt politikája és a pártélet kérdéseiről azon a pártszerven kívül, amelyhez tartoztak. Megkísérelték megnyerni maguknak a Politbüro más tagjait is, támogatásra találva Constantin Pirvulescu elvtársnál, aki mai napig sem elemezte felelősségét e pártellenes tettekkel kapcsolatban.

A Központi Bizottság, elemezve pártunk tevékenységét az RMP II. kongresszusának következtetései alapján és az SZKP XX. kongresszusa óta bekövetkezett nemzetközi események fényében, teljes határozottsággal elítélte Chisinevschi és Constantinescu pártellenes, frakciózó tevékenységét, s elhatározta, hogy megfosztja őket akkori vezetői funkcióiktól.

Az SZKP XXII. kongresszusa tanulságainak fényében, még világosabb, milyen jelentős az az elvi harc, amelyet pártunk folytatott az évek során marxi-lenini megedződéséért, sorai egységének megszilárdításáért és a lenini normák és elvek következetes alkalmazásáért a pártéletben.

Elvtársak, szeretném felhívni itt a figyelmet arra, hogy rendezni kell egyes helységek, utcák, közintézmények, vállalatok, szocialista mezőgazdasági egységek elnevezésének kérdését.

Elsősorban helytelennek vélem, hogy ezek közül egyeseket életben levő személyekről neveztek el, és javasolom, hogy ennek a helyzetnek vessünk véget.

Másodsorban rendetlenség mutatkozik egyes már nem élő személyek nevéről való elnevezések tekintetében; gyakran ilyen elnevezések történnek minden jóváhagyás nélkül, ugyanazt a nevet kapja nagyszámú utca, kollektív gazdaság stb. Felül kell vizsgálni egyes ilyen elnevezéseket, s a jövőben ilyen elnevezés csakis a központi fórumok jóváhagyásával történhet.

III.

Elvtársak!

Maga az élet demonstrálja a XX. kongresszus jelentőségét a kommunista világmozgalom fejlődésében, ideológiai összeforrottságának megszilárdításában. Emlékszünk a burzsoá ideológusoknak a XX. kongresszus utáni jóslataira a világkommunizmus úgynevezett „válságáról", a reakció és ügynökségei, a minden fajta árulók és renegátok elkeseredett támadásaira, amelyekkel éppen az volt a céljuk, hogy egy ilyen válságot idézzenek elő. S végeredményben mit értek el mindezzel? A nemzetközi kommunista és munkásmozgalom még erőteljesebben fejlődött, egyre jelentősebb sikereket ért el. Erről tanuskodik az is, hogy az SZKP XX. kongresszusa óta eltelt években a kommunista- és munkáspártok száma tizenkettővel, a kommunisták összlétszáma pedig 7 millió emberrel növekedett. A kommunisták nagy nemzetközi hadserege ma mintegy 40.000.000 párttagot foglal magába, s ez a hadsereg óriási befolyást gyakorol a népek életére, s a társadalmi haladás leghatalmasabb ereje az egész világon.

A XX. kongresszus határozatainak ugyanakkor nagy jelentőségük volt a kommunista és munkáspártok ideológiai tevékenysége szempontjából, minthogy ösztönözték a marxi-lenini gondolkodást. A kommunista mozgalom alkotó elméleti tevékenységének lendülete kifejezésre jutott abban, ahogyan az SZKP XX., XXI. és XXII. kongresszusa, más testvérpártok kongresszusai, valamint a kommunista- és munkáspártok 1957 és 1960 évi értekezletei hozzájárultak a marxizmus-leninizmus továbbfejlesztéséhez.

A nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom eltökélten halad a leninizmus útján, történelmi feladatainak és felelősségének tudatában, még alaposabban felkészülve ezek betöltésére, még alaposabban felvértezve a burzsoá ideológia s a jelenkori revizionizmus elleni harcra, valamint a dogmatizmus és a szektásság elleni harcra.

A szocialista tábor és a kommunista- és munkásmozgalom egysége még inkább megszilárdult a szocialista országok és a kommunista pártok közötti jogegyenlőség és elvtársi együttműködés elvein alapuló testvéri kapcsolatok szüntelen fejlődése következtében.

Az SZKP XX. kongresszusa után a kommunista- és munkáspártok a teljes jogegyenlőség alapján megtalálták azokat a legmegfelelőbb szervezési formákat, amelyek biztosítják a gondolat és akcióegységet, az ideológiai összeforrottság megszilárdítását, a tapasztalatcserét és a közös harc egybehangolását. Ezek a szervezési formák: a találkozók, megbeszélések vagy szélesebb körű értekezletek, amelyeken közös szempontokat dolgoznak ki és megállapítják a tevékenység vezérfonalát. „A kommunista mozgalom érdekei megkövetelik — szögezi le az 1960 évi Értekezlet Nyilatkozata —, hogy minden kommunista párt tartsa magát a testvérpártok értekezletein közösen kidolgozott, az imperializmus ellen, a békéért, a demokráciáért és a szocializmusért folyó harc feladatait érintő értékelésekhez és következtetésekhez".

Az együttműködésre vonatkozó ezen elvek érvényre juttatásában rendkívüli szerepet tölt be az SZKP, amelyet egyöntetűen a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom élosztagának ismernek el.

Pártunk hozzájárult a szocialista országok és a kommunista- és munkáspártok nemzetközi egységének megszilárdításához, szüntelenül munkálkodva ezen egység továbbfejlesztésén és a marxista-leninista elmélet tisztaságának megvédésén.

Nincs egyetlen kommunista párt számára elsőrendűbb kötelezettség saját népe iránt, elsőrendűbb internacionalista kötelezettség, mint az, hogy a legnagyobb gondot fordítsa a szocialista tábor és a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom összeforrottságának szüntelen erősítésére a marxizmus-leninizmus zászlaja alatt.

Elvtársak!

A Központi Bizottság idejében tájékoztatta a pártot az Albán Munkapárt vezetőinek — élen Enver Hodzsával és Mehmet Shehuval — antileninista, szakadár irányvonaláról, amely már megnyilatkozott az Albán Munkapárt képviselőinek állásfoglalásában a testvérpártoknak pártunk III. kongresszusa alkalmával Bukarestben tartott értekezletén, majd pedig rendkívül hevesen tört elő az 1960. évi Értekezleten. Az Albán Munkapárt vezetői veszett dühvel támadják a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII kongresszusának irányvonalát és határozatait, Sztálin személyi kultuszának és a személyi kultusz áldatlan következményeinek nyílt és határozott feltárását.

Miért szállnak szembe ilyen elkeseredetten a személyi kultusz bírálatával, miért védelmezik a Sztálin által elkövetett súlyos kihágásokat? Azért, mert ők maguk évek óta ugyanolyan állapotokat honosítottak meg és tartanak fenn Albániában, mint amilyen állapotok ellen a Szovjetunió Kommunista Pártjának kongresszusai harcra keltek — s az egész párt- és állami életben a személyi kultuszra jellemző módszereket alkalmaznak, az ezzel járó visszaélések egész sorozatával együtt.

Nevetséges módon a marxizmus-leninizmus „tisztasága védelmezőinek" szerepében tetszelegve, a jelenkori revizionizmus elleni harc cégére alatt, az Albán Munkapárt vezetői támadják azt az általános irányvonalat, amely a kommunista pártokat a fő időszerű kérdésekben vezérli, a kommunista és munkáspártok 1957. és 1960. évi Értekezleteinek alapvető tételeit, s egyáltalán nem törődnek azzal hogy e dokumentumokon rajta van az ő aláírásuk is.

Ugyanazok az emberek, akik éveken át elkendőzve igazi érzelmeiket, nem fogytak ki a képmutató és melldöngető esküdözésből, hogy ők mennyire „szeretik" a Szovjetuniót, most rágalmazó módon támadják a Szovjetunió Kommunista Pártját ennek Központi Bizottságát, s a többi marxi-lenini pártot.

Az albán vezetők megsértették az 1960. évi Értekezleten elismert elvet amely szerint a pártok közötti nézetkülönbségeket közvetlen találkozók és megbeszélések útján kell megoldani; csökönyösen elutasították a Szovjetunió Kommunista Pártja vezetőségének többrendbeli javaslatait és türelmes erőfeszítéseit arra, hogy a kialakult helyzetet elvtársi vita útján tisztázzák. Más testvérpártokkal együtt pártunk is erőfeszítéseket tett, igyekezett hozzájárulni ahhoz, hogy az albán vezetők lemondjanak helytelen álláspontjukról és visszatérjenek a többi szocialista országgal és testvérpárttal való egység útjára. Ezek az erőfeszítések azonban az Albán Munkapárt vezetőinek elutasító magatartásába ütköztek.

Teljes mértékben helyesnek tartjuk, hogy az SZKP XXII. kongresszusa nyíltan elvszerűen felvetette az Albán Munkapárt vezetőségével való kapcsolatok, valamint az e vezetőség által követett irányvonal kérdését. A kongresszuson képviselt legtöbb kommunista és munkáspárt köztük pártunk is, határozottan elítélte az albán vezetők antileninista irányvonalát.

Nem érthetünk egyet a Kínai Kommunista Párt küldöttségének azzal a véleményével, hogy az Albán Munkapárt vezetőségével való kapcsolatok kérdésének nyílt felvetése a kongresszuson árthatna a szocialista tábor összeforrottságának. Helyes és szükséges volt az Albán Munkapárt vezetői irányvonalának nyílt bírálata: a munkásmozgalomban csakis elvszerű kapcsolatok, a marxizmus-leninizmus iránti hűségen, a proletár nemzetköziség elvei iránti hűségen alapuló kapcsolatok állhatnak fenn.

Osztjuk azt a kongresszuson elhangzott véleményt hogy ha a kínai elvtársak erőfeszítéseket óhajtanának tenni az Albán Munkapárt és a testvérpártok közötti kapcsolatok normalizálására, senki jobban hozzá nem járulhatna ennek a feladatnak a megoldásához, mint éppen a kínai elvtársak. Ez valóban hasznára válna a kommunista mozgalom összeforrottságának és elsősorban az albán nép és az Albán Munkapárt érdekeinek felelne meg.

Amint tudják, az Albán Munkapárt vezetői a XXII. kongresszus után még inkább fokozták rágalmazó kirohanásaikat a kommunista és munkáspártok, különösképpen a Szovjetunió Kommunista Pártja és annak vezetősége általános irányvonala ellen.

Az Albán Munkapárt vezetői súlyos felelősséget vállalnak magukra az albániai szocialista építés, a szocialista tábor és a nemzetközi kommunista mozgalom érdekeire ártalmas irányvonaluk miatt.

IV.

Elvtársak!

Az SZKP XXII. kongresszusa mélyrehatóan elemezte a nemzetközi helyzetet, a világ küzdőterén megnyilvánuló fő jelenségeket, korunk jellegzetességeit, azét a korszakét, amelyben a kapitalizmusból a szocializmusba való áttérés grandiózus folyamata végbemegy.

A világ leglényegesebb kérdései: a szocialista világrendszer új szakasza, a kapitalizmus általános válságának súlyosbodása, a két társadalmi-gazdasági világrendszer fejlődési távlatai, a különböző országoknak a szocializmusra való áttérésével kapcsolatos kérdések, az új független államok fejlődése, a béke és a háború kérdései — az emberiség mindezen alapvető problémái mélyenszántó tudományos elemzés tárgyát képezik az SZKP programjában és a kongresszus többi dokumentumában.

A jelenkor legfontosabb társadalmi jelensége: a szocialista világrendszer kialakulása, az erőviszonyok alapvető megváltozása a szocialista világrendszer javára, e rendszer megerősödése és az, hogy a társadalmi fejlődés döntő tényezőjévé vált.

A szocialista országok jelentős sikerei a termelőerők fejlesztésében és a dolgozók életszínvonalának emelésében, a szocializmus és a kommunizmus építésének egész műve, a szocialista táboron belül meghonosodott internacionalista kapcsolatok — mindezek erőteljes hatást gyakorolnak a tömegek tudatára minden országban hozzájárulnak a népek előrehaladásának gyorsulásához a fejlődés útján.

A szocialista országok nagyszerű közössége óriási politikai, gazdasági és erkölcsi erőt képvisel, s a kapitalista világ mind nagyobb mértékben kénytelen számolni ezzel az erővel.

A szocialista világrendszer szüntelenül felfelé ívelő fejlődési vonalával szöges ellentétben, fokozódik az általános válságának új szakaszába jutott kapitalizmus hanyatlása.

A kapitalizmus bomlásának és elkerülhetetlen pusztulásának folyamatát bizonyítja az a körülmény, hogy az utóbbi években az imperializmus véglegesen elvesztette uralmát a népek többsége fölött. Az emberiség legnagyobb részét ma a szocialista világ és a nemzeti függetlenségüket kivívott volt gyarmati es félgyarmati országok világa alkotja.

Rendkívül nagy jelentősége van annak az elemzésnek, amit az SZKP XXII. kongresszusa a kapitalizmus általános válsága jelenlegi szakaszának sajátosságairól, a tőkés rendszer belső ellentmondásainak kiélezódéséről adott. Az állam-monopolkapitalizmusra való áttérés, a gazdaság egyre fokozottabb militarizálása nem szünteti meg, hanem súlyosbítja a kapitalista rendszer gyógyíthatatlan fekélyeit — amint ezt a tőkés országok gazdaságának ingatagsága és rothadási jelenségeinek gyarapodása, a termelési kapacitásnak csupán részleges felhasználása, a rövid időközönkénti periódikus válságok, a krónikus tömegmunkanélküliség tanusítja! Miközben az Egyesült Államokban az emberek milliói nem jutnak munkához, a berendezés és a gépek jelentős része — számos iparágban 30 és 40 százalékig — kihasználatlanul hever. Mindez tükrözi a kapitalista rendszer fő ellentmondását: a termelőerők magas fejlődési színvonala és a társadalmi termelés növelését fékező elavult termelési viszonyok közötti ellentmondást.

A tőkés világban kiéleződnek az osztályellentétek, fokozódik a munkásosztály harca; csupán 1960-ban több mint 53 millió dolgozó vett részt sztrájkharcokban — íme így fest a valóságban a „társadalmi béke", az „osztályok közti összhang", amiről a burzsoá ideológusok beszélnek. A tőkés országok kommunista- és munkáspártjai képviselőinek kongresszusi felszólalásai eleven képet nyújtanak arról, hogy mind méreteiben, mind pedig kombattivitásában növekszik a munkásosztály és a széles tömegek harca, továbbá arról, hogy az életfeltételek megjavításáért folyó akciók egyre inkább összefonódnak a békéért, demokráciáért és társadalmi haladásért vívott mind szélesebb körű mozgalommal.

A kapitalizmus alapjait felőrlő ellentmondások szüntelen élesedése még világosabban kidomborítja, hogy az emberiség létkérdései megoldásának egyetlen útja: a szocializmus. Ebből fakad a Szovjetunió Kommunista Pártja programjában foglalt, a kapitalizmusból a szocializmusba való áttérés különböző formáira vonatkozó tézisek óriási jelentősége; ezek a tézisek a marxi-lenini tanítás alkotó alkalmazására orientálják a testvérpártokat. De bármilyen formában is történjék a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet, ez csak forradalom útján lehetséges, az új népi államhatalom lényege pedig ugyanaz lesz: a proletariátus diktatúrája, amely az igazi demokráciát, a dolgozók demokráciáját jelenti.

A gyarmati rendszer összeomlása nagyszerű forradalmi folyamat, amely megváltoztatja a jelenkori világ arculatát. Több mint másfél milliárd ember szakította ki magát a gyarmati rabság láncaiból, a volt gyarmati országok az imperializmus tartalékából egyre tevékenyebb imperialista-ellenes erővé alakulnak át — mindez erőteljes csapásokat mér az imperializmusra, elmélyíti a kapitalista rendszer általános válságát.

A gyarmati rabság maradványainak teljes felszámolása objektív szükségszerűség, amelyet maga a történelem menete követel meg; ugyanakkor, ennek eredményeként, meg fog szűnni az az állandó veszély-forrás, amit az általános békére nézve jelentenek a kolonialista „civilizátorok" háborúi, akár csak a gyarmati előjogok felhasználása katonai támaszpontok építésére és új államoknak a fegyverkezési hajszába való bevonására. A Szovjetunió a még leigázott népek érdekeiből és a nemzetközi biztonság megszilárdításának érdekeiből kiindulva, előterjesztette az Egyesült Nemzetek Szervezetében azt az ismert javaslatot, hogy 1962-ben az egész földkerekségen számolják fel véglegesen a kolonializmust. Ezt a javaslatot támogatják a szocialista országok, valamint számos nemszocialista állam.

Egyre feltartóztathatatlanabb a népek harcának hulláma azon joguk kivívásáért, hogy maguk dönthessenek sorsuk felett, hogy megszilárdítsák és továbbfejlesszék a nemrégiben kivívott függetlenségüket. E harc sikeres kibontakozása szempontjából óriási jelentősége van a szocialista világrendszer létezésének, a szocialista országok testvéri támogatásának, annak, hogy a gyarmati népek, valamint mindazok a népek, amelyek lerázták magukról az imperialista igát, a legőszintébb és legmegbízhatóbb barátokra leltek a szocialista országokban.

Ékesszóló példa e tekintetben a forradalmi Kuba; a hős kubai nép az USA imperialista köreinek minden agresszív akciója ellenére — kezdve a gazdasági háborútól és a politikai elszigetelési kísérletektől a fegyveres invázió megszervezéséig — legyőzhetetlennek bizonyul, fennen hordozva a szabadság zászlaját. Kuba nem áll egyedül az agresszorokkal szemben; igazságos harcában hatalmas nemzetközi erők támogatják, élen a szocialista táborral. Példátlan forrongásban van az egész latin-amerikai kontinens; a latin-amerikai népek határozottan harcra kelnek a függetlenség megvédéséért, a demokráciáért és a haladásért.

A XXII. kongresszus óriási figyelmet szentelt a békeharcnak. Megerősítette az SZKP XX. kongresszusa, valamint az 1957 és 1960 évi Értekezletek tételeit az új világháború megelőzésének reális lehetőségéről, még erőteljesebben kidomborította a békés egymás mellett élés lenini elvének jelentőségét, a szovjet állam külpolitikájának állandó jellegű alapelvét az emberiség kapitalizmusról szocializmusra való átmenetének egész történelmi időszakára. Ezek az eszmék hatalmas mozgosító hatást gyakorolnak az összes népekre.

Az imperializmus erőszakon, diktátumon és agresszión alapuló kapcsolatokat szült a nemzetközi életben, s az emberiség emiatt felmérhetetlen szenvedéseken ment át. Kivívni azt, hogy az államok közötti kapcsolatokban diadalmaskodjanak a szocializmus által szorgalmazott új elvek, a béke és a jogegyenlőség, minden ország függetlensége és szuverénitása tiszteletben tartásának elvei — íme ez a célkitűzés lelkesíti a világ minden becsületes, békeszerető emberét.

Ezzel kapcsolatban nyilvánvaló, hogy milyen rendkívüli jelentőségű a népek sorsára nézve a szocialista világrendszer léte; nagy boldogság az egész emberiségre nézve az, hogy a szocializmus erői egyre inkább fölénybe kerülnek az imperializmus erőivel szemben! Korunkban a béke felett őrködő erők hatalmas eszközökkel rendelkeznek ahhoz, hogy megakadályozzák az imperialistákat egy új világháború kirobbantásában. A szocializmus szakadatlan növekedése és erősödése a béke erőinek gyarapodását jelenti.

A kongresszuson ismét, rendkívül világosan kifejezésre jutott a Szovjetuniónak mint a békét védelmező fő erőnek szerepe. A Szovjetunió lankadatlan kitartással küzd a nemzetközi kérdések békés megoldásáért. Külpolitikájában egybefonódik az agresszív imperialista körök mesterkedéseivel szembeni kérlelhetetlenség a rugalmassággal és hajlékonysággal abból a célból, hogy felszínre hozzon és hasznosítson minden lehetőséget a nemzetközi feszültség enyhítésére és arra, hogy újabb és újabb államokat és társadalmi kategóriákat nyerjen meg a béke ügyének. Ez a dinamikus és reális, széles látókörű lenini politika szakadatlan eltolódásokat hoz létre a világközvéleményben, döntő módon hozzájárul a háborús politika hajtóerőinek egyre fokozódó elszigetelődéséhez, a béke erőinek növekedéséhez és mind szorosabb összefogásához.

A Szovjetunió és a többi szocialista állam békepolitikája kifejezést nyert kitartó erőfeszítéseikben annak érdekében, hogy a Németországgal való békeszerződés mielőbbi megkötésével és a nyugat-berlini helyzetnek ezen az alapon történő normalizálásával felszámolják a második világháború maradványait. Az európai és a világbéke biztosítása szempontjából ez létkérdés. Minimalizálni azt, hogy az agresszív nyugatnémet militarizmus mennyire veszélyezteti az európai békét — ahogyan egyes nyugati politikusok ezt beállítani igyekeznek — egyet jelentene a történelem tanulságainak és a népek létérdekeinek semmibe vevésével, amely népek pedig egyetlen nemzedék életében két ízben is súlyos szenvedéseken mentek át a német militarizmus léte folytán.

Ma senki számára sem titok hogy a német Bundeswehrt feltámasztották, hogy Hitler volt tábornokai, Európa ismert leigázási terveinek szerzői, akik nyíltan revans-fenyegetésekkel illetnek egyes szomszédos államokat — a legmodernebb fegyvereket kapják kezükbe. Az összes népek érdekei — beleértve a német népet is — megkövetelik hogy vessenek véget a nyugatnémet militaristák újrafelfegyverzésének, hogy számolják fel a háborús tűzfészket a Német Szövetségi Köztársaságban.

A szocialista országok éppen ezért felhívják a nyugati hatalmakat a német békeszerződés megkötésére és arra, hogy Nyugat-Berlint a legszélesebb nemzetközi biztosítékok mellett változtassák demilitarizált, szabad várossá. E fontos nemzetközi kérdés közös megoldása érdekében a Szovjetunió és a többi szocialista ország több ízben javasolta a nyugati hatalmaknak, hogy üljenek tárgyalóasztalhoz. Ez a konstruktív szellem ismét megnyilatkozott abban, hogy a Szovjetunió teljes határozottsággal állástfoglalva a német kérdés gyors megoldása mellett, kijelentette: nem ragaszkodik feltétlenül ahhoz, hogy december 31-ig aláírják a szerződést, amennyiben a nyugati hatalmak hajlandóknak mutatkoznak együttműködni e kérdés rendezésében. Helyesnek véljük és mindenben támogatjuk ezt az állásfoglalást. Mindenekelőtt nem az időpont fontos, noha természetesen a berlini kérdés megoldását nem lehet a végtelenségig húzni-halasztani hanem a probléma tényleges megoldása kontinensünk és az egész világ békéjének megszilárdítása érdekében.

Ezzel kapcsolatosan pozitív körülmény, hogy J. Kennedy az USA elnöke egyes nemrégiben elhangzott nyilatkozatai során utalt arra, hogy szükségesek a tárgyalások olyan problémák megvizsgálására amelyek feszültséget idéznek elő az államok között, beleértve Németország és Nyugat-Berlin kérdését is.

Ha a nyugati hatalmak a tárgyalások kérdésében olyan álláspontra helyezkednének, amely nem a második világháború maradványai és a jelenlegi nyugat-berlini rendellenes helyzet fenntartásának előfeltételéből, hanem abból a szükségszerűségből indulna ki, hogy az összes békeszerető államok érdekeinek megfelelően meg kell szüntetni a háborús tűzfészket a Német SZK-ban és rendezni kell a német kérdést, ez csak a béke javát szolgálná Európában és az egész világon.

A nemzetközi közvéleményt azonban méltán nyugtalanítja hogy a Német SZK vezetői, élen Adenauerrel, a szocialista államok méltányos álláspontjára olyan akciókkal válaszolnak, amelyek nyilvánvalóan az Európa szívében kialakult veszélyes helyzet állandósítására irányulnak.

A jelenlegi körülmények között, amikor a termonukleáris fegyver léte folytán egy újabb háború felmérhetetlen pusztítást okozna az emberiségnek nincs parancsolóbb kötelezettség, mint hogy a béke erői összefogjanak, s az agresszív imperialista körök mesterkedéseinek meghiúsítására összpontosítsák erőfeszítéseiket.

Van egy biztos útja annak, hogy gyökeresen véget vessünk a háborús veszélynek, a feszültségnek és a gyanakvásnak: ez a hadviselési eszközök megsemmisítése, az általános és teljes leszerelés valóra váltása. Az SZKP XXII. kongresszusa még magasabbra emelte a leszerelésért vívott harc zászlaját belefoglalva a népeknek ezt az elsőrendű követelését a Szovjetunió Kommunista Pártja programszerű célkitűzései közé, ismételten megerősítve a Szovjetuniónak azt az elhatározását, hogy továbbra is minden erőfeszítést megtesz, hogy megszabadítsa az emberiséget a fegyverkezési hajsza terhétől és az ezzel kapcsolatos veszélyektől.

A békeszerető népek, a közvélemény legszélesebb körei — amelyek aggodalommal figyelik a pusztító fegyverkészletek növekedését — támogatják a Szovjetuniónak az ENSZ jelenlegi ülésszakán is hangsúlyozott álláspontját hogy hajlandó haladéktalanul aláírni az általános leszerelési egyezményt, elfogadni a nyugati hatalmaknak az ellenőrzésre vonatkozó javaslatait, ha azok szintén elfogadják az általános leszerelési programot. A szovjet kormány elhatározása a katonai atomkísérletek megszüntetésére vonatkozó genfi tárgyalások újrafelvételéről, valamint az ezzel kapcsolatos újabb javaslatai a Szovjetuniónak azt az óhaját tükrözik hogy erőfeszítést nem kímélve igyekszik közelebb hozni a napot, amikor a nukleáris fegyver már nem fenyegeti az emberiséget.

Jellemző körülmény, hogy az ENSZ-közgyűlés nemrégiben nyilatkozatot fogadott el a nukleáris fegyver használatának eltiltására vonatkozólag. A béke erői a szocialista országok, az új független államok és bizonyos számú más állam szavazataival érték el e sikerüket: a nyugati nagyhatalmak viszont nem támogatták ezt a határozatot. A világon ma végbemenő változásokat tükrözve ez a szavazás az ENSZ-ben egyben a maga valóságában világította meg a különböző államok álláspontját az emberiségnek ebben a népeket annyira foglalkoztató létkérdésében.

Az egész nemzetközi helyzet megjavításában jelentős szerepet tölthet be egyes atommentes övezetek kialakítása. A nemzetközi életben egyre szélesebb körben ver gyökeret az a gondolat, hogy ilyen övezetek kialakítása hozzájárulna az egyetemes béke erősítéséhez; ezt mutatja egyebek között az a határozat, amelyet nemrégiben fogadtak el az ENSZ-ben Afrika atommentes övezetté nyilvánításáról. Íme, újabb igazolása annak, hogy mennyire időszerű és célszerű a román kormány javaslata a balkáni államok közötti jószomszédi kapcsolatok kifejlesztésére valamint a délkelet-európai atommentes övezet kialakítására. Görögország és Törökország vezető körei a NATO agresszív tömb politikai irányvonalát követve elutasítják a szocialista országok konstruktív javaslatait, amelyek a béke megszilárdítására hivatottak a Balkánon. Ami bennünket illet, meg vagyunk győződve, hogy ezek a javaslatok nagy jelentőségűek a balkáni országok népei és az európai béke szempontjából, s folytatni fogjuk ez irányú kitartó erőfeszítéseinket.

A szocialista államok amelyek következetesen a békés egymás mellett élés politikáját folytatják, éleslátással és körültekintően mérlegelik a nemzetközi helyzetet, s a népeik sorsa és a világbéke érdekei iránti felelősségük tudatában megteszik a szükséges intézkedéseket védelmi képességük megszilárdítására, válaszul az imperialista hatalmak fokozódó agresszív készülődéseire. A közvélemény legszélesebb körei az egész háború utáni időszak tapasztalata alapján meggyőződhettek arról hogy a Szovjetunió, a szocialista országok mindenkor a béke megvédésére, az imperialista agresszív körök megfékezésére, egy pusztító világháború megelőzésére összpontosították erejüket.

Híven történelmi küldetésükhöz, a kommunisták szilárdan tartják kezükben a béke zászlaját, és egyre szélesebb tömegeket tömörítenek maguk köré az imperialista körök agresszív mesterkedései meghiúsításáért a béke megvédéséért vívott harcban. Az SZKP XXII. kongresszusa alkalmával a kommunista és munkáspártok ismételten kifejezték azt az eltökélt szándékukat, hogy valamennyi nép az egész emberiség alapvető érdekeihez híven továbbra is a béke védelméért folyó harc útján haladnak.

A nemzetközi események alakulása igazolja a szocialista tábor országai külpolitikájának helyességét. Országunk a szocialista államok testvéri közösségének tagjaként a jövőben is tántoríthatatlanul folytatja a béke megvédésének politikáját, s a béke világerőivel való szoros egységben küzdeni fog az imperialisták agresszív mesterkedéseinek meghiúsításáért, támogatva minden építőjellegű kezdeményezést, s a maga részéről fokozott erővel közreműködik a vitás kérdések békés rendezésében. A Román Népköztársaság a jövőben is erőfeszítéseket fog tenni az összes államokkal való békés kapcsolatok, a gazdasági és kulturális csere bővítéséért, a jószomszédi kapcsolatok és a nemzetközi együttműködés fejlesztéséért, a békés egymás mellett élés elveinek kitartó előmozdításáért és a tartós világbéke meghonosításáért.

* *

Elvtársak!

Az SZKP Programja népünk számára saját, ragyogó jövőjének megtestesítését jelenti, úgy hangzik ez hazánk dolgozói számára, mint munkára és harcra szólító felhívás a szocialista építés kiteljesítéséért és a kommunizmus építésére való fokozatos áttérés feltételeinek megteremtéséért a Román Népköztársaságban.

Az SZKP XXII. kongresszusa dokumentumainak tanulmányozása az összes párttagok és a dolgozók soraiban olyképpen végzendő, hogy az szorosan kapcsolódjék a párt által a hazánk szocialista építése jelen szakaszában kijelölt feladatokhoz, országunk fejlesztésének távlati feladataihoz, s a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom általános feladataihoz.

A szocialista és a kommunista építésnek a kongresszus által hangsúlyozott fő tanulságai kidomborítják az RMP III. kongresszusa által megszabott politikai irányvonal helyességét, amely irányvonal alapvető célkitűzése: a szocializmus műszaki-anyagi alapjának fejlesztése, az ország termelő erőinek gyors ütemű növelése, a szocialista termelési viszonyok kialakításának befejezése, az egész gazdaság viszonylatában.

A népgazdaság fejlesztésében elért gazdag eredményekkel lépünk be hatéves tervünk harmadik esztendejébe. Annak a széleskörű alkotó tevékenységnek a gyümölcse ez, amelyet a dolgozók a párt vezetésével kifejtettek.

Az 1962. évi állami terv rendkívül fontos feladatokat irányoz elő az ipar gyorsütemű fejlesztésére, az ipari és mezőgazdasági termelés növelésére, a dolgozók anyagi jólétének növelésére.

Jelenleg országszerte megvitatják az 1962 évi terv előirányzatait. A pártszerveknek és pártszervezeteknek, szakszervezeteknek és IMSZ szervezeteknek, a minisztériumok és vállalatok vezetőségeinek az a fő feladatuk, hogy biztosítsák az 1961. évi terv teljesítését és túlszárnyalását, megteremtve a feltételeket az 1962 évi állami terv ütemes teljesítésére, az összes mutatószámok tekintetében.

Népünk tudatában van annak, hogy a hatéves terv megvalósítása újabb ragyogó távlatokat nyit meg előtte, megteremti a feltételeket a szocialista haza még erőteljesebb felvirágoztatására, AZ RMP III. kongresszusa kidolgozta hazánk távlati fejlődésének irányvonalait, s a kongresszus útmutatásai alapján jelenleg kidolgozzák a népgazdaságfejlesztési programot 1980-ig. E program alapvető célkitűzése lesz a kommunizmus építésére való fokozatos áttéréshez szükséges műszaki-anyagi alap megteremtése, a termelőerők hatalmas, lendületes fejlődésének biztosítása a szocialista iparosítás folytatása alapján, következetesen elsőbbséget biztosítva a nehéziparnak, különösképpen a gépgyártó iparnak, továbbá a szocialista mezőgazdaság sokoldalú fejlesztése — mindez a javak bőségének megteremtése érdekében.

Lelkesedéssel és odaadással munkálkodva a Román Népköztársaság fejlesztéséért, a Szovjetunió testvéri segítségét és a szocialista tábor összes országaival való együttműködés és kölcsönös segítségnyújtás előnyeit élvezve, népünk történelmileg rövid idő alatt az egy főre jutó termelés és fogyasztás szempontjából fejlett országgá változtatja hazánkat, s a nagy szocialista közösség összes népeivel többé-kevésbé egyidőben lép a kommunizmusba.

A szocialista építés kiteljesítésével kapcsolatos feladatok valóra váltásának alapvető feltétele a párt vezető szerepének szakadatlan növelése, a gazdasági, politikai és társadalmi-kulturális tevékenység valamennyi területén. Amint a párt III. kongresszusa kidomborította, továbbra is a legnagyobb figyelmet kell szentelni a párt, a párt sorai szakadatlan erősítésének, a lenini elvek és normák következetes alkalmazásának a pártéletben, a kollektív vezetés elve következetes alkalmazásának, az összes pártszervekben, a párttagok még aktívabb bevonásának a pártpolitika fő kérdései megvitatásába. Erősítsük szakadatlanul a pártfegyelmet, a határozottságot és kombattivitást a párt politikájának alkalmazásáért vívott harcban, az egész párt egységét és összeforrottságát a Központi Bizottság körül.

A pártszerveknek és pártszervezeteknek kötelességük még intenzívebb politikai-szervező munkát végezni a tömegekben, szakadatlanul erősíteni a párt kapcsolatait a munkásosztállyal, a parasztsággal, az értelmiséggel, amelyek szeretettel és bizakodással követik pártunkat, határozottan valóra váltva politikáját.

Még nagyobb mértékben be kell vonnunk a néptömegeket az állam ügyeinek intézésébe, fokozott figyelmet kell fordítanunk a tömegszervezetek szerepének növelésére a társadalmi életben, valamint a gazdasági vezetés és tervezés, az államapparátus munkaformáinak és módszereinek tökéletesítésére.

Az SZKP XXII. kongresszusa különleges figyelmet fordított az ideológiai tevékenységre, az új ember, a kommunizmus építője öntudatának kialakításáért és fejlesztéséért folytatott munkára. Az SZKP tapasztalatából merítve, szüntelenül javítanunk kell az ideológiai munkát, amelynek szerepe a hazánkban folyó szocialista építés kiteljesítése arányában fokozódik. A pártszervezeteknek és pártszerveknek kötelességük munkálkodni tagjaik, és elsősorban a pártkáderek politikai-ideológiai színvonalának szakadatlan emelésén, hogy biztosítsák a marxista-leninista tanítás minél alaposabb elsajátítását, szoros kapcsolatban a szocialista építés gyakorlati feladataival.

Kitartóan kell munkálkodnunk a dolgozók szocialista öntudatának kialakításán, még tovább kell fejlesztenünk a tömegek körében végzett politikai-nevelő tevékenységet, át kell fognunk ezzel a lakosság legszélesebb rétegeit, különös figyelmet fordítva a városi és falusi ifjúságra. E tevékenység központjába kell helyeznünk a munka, a társadalmi kötelezettségek és a közvagyon iránti szeretet és tisztelet ápolását, a társadalmi együttélés szocialista normáinak és elveinek meghonosítását. Az ideológiai és kulturális tevékenységben kitartóan megvalósítva a pártvezetés elvét a jövőben is gondosan kell őrködnünk afölött, hogy e tevékenységet áthassa a pártszerűség szelleme s a kérlelhetetlenség a burzsoá ideológia bármilyen befolyásával szemben, a szocialista ideológia teljes diadalra juttatása érdekében.

Pártunk rendíthetetlen hűsége a marxi-lenini tanítás iránt, sziklaszilárd egysége és összeforrottsága, gazdag tapasztalata, a pártkáderek és tagok hűsége és odaadása, az a határtalan bizalom, amellyel a dolgozó nép a pártot követi — mindez biztosítéka annak, hogy valóra váltjuk a szocialista építés kiteljesítésének nagyszerű feladatait a Román Népköztársaságban.

A Szovjetunió Kommunista Pártja történelmi jelentőségű XXII. kongresszusából levont tanulságok egész pártunkat lelkesítik abban a harcban, amelyet országunkban a szocializmus teljes győzelméért folytatunk, s hogy egyre nagyobb mértékben előmozdítsuk a szocialista tábor megszilárdítását, a béke és a szocializmus erőinek diadalát az egész világon.

HAZÁNKRÓL — KÜLFÖLDÖN

★ **DZSAKARTA. (Agerpres).** Indonéziában dolgozó román kőolajipari szakemberek a bandungi Technológiai Intézet vezetőségének meghivására, két előadást tartottak a Román Népköztársaság kőolaj- és gáziparáról.

★ **STOCKHOLM. (Agerpres).** A Svédország—Románia Baráti Egyesület a közelmultban Stockholmban népes közönség részvételével román estet rendezett.

★ **KOPPENHAGA. (Agerpres).** A Dán—Román Baráti Egyesület a közelmultban Koppenhágában összejövetelt rendezett, amelyen részt vettek az 1961 nyarán Romániában járt dán turisták.

Az V. Szakszervezeti Világkongresszus munkálatai

Isac Martin elvtárs felszólalása

MOSZKVA. Az Agerpres különtudósítója jelenti:

A Szakszervezeti Világkongresszus csütörtök délutáni ülésén felszólalt Isac Martin elvtárs, az SzKT elnöke, a Román NK szakszervezeti küldöttségének vezetője.

Miután tolmácsolta a Román NK szakszervezeteinek testvéri üdvözletét, rámutatott, hogy a kongresszuson előterjesztett jelentések sokoldaluan elemezték a Szakszervezeti Világszövetség és a hozzá csatlakozott szervezetek gazdag tevékenységét, amelynek célja a dolgozók akcióegységének megerősítése a létérdekeikért, a kolonializmus felszámolásáért, a békéért és a társadalmi haladásért vivott harcban.

A Szakszervezeti Világszövetség sokoldalu, kombattiv akcióival elnyerte a földkerekség sok millió dolgozójának rokonszenvét és támogatását.

Isac Martin elvtárs a továbbiakban kiemelte a Román NK dolgozóinak a IV. Szakszervezeti Világkongresszus óta elért sikereit.

A Román Népköztársaság szakszervezetei — mutatott rá a szónok — jelentős mértékben hozzájárulnak a szocialista építés nagyszerű feladatainak valóra váltásához, a gazdaság és a kultura fejlesztéséhez, hazánk felvirágoztatásához és prosperitásához s az egész nép jobb életének megteremtéséhez. Eredményes munkát fejtenek ki a dolgozók gazdasági, szociális és kulturális érdekeinek kielégítésével kapcsolatos problémák megoldásáért, s az életszinvonal emelését célzó intézkedések kidolgozásáért és valóra váltásáért. A szakszervezetek gazdag kulturális nevelő tevékenységükkel előmozditják a munka, a közös javak és a közösségi érdekek iránti uj, szocialista magatartás kialakitását és fejlesztését s a széles dolgozó tömegeknek a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus szellemében való nevelését.

A szakszervezetek megszervezik és vezetik a termelési értekezleteket, amelyek biztositják a dolgozók széleskörű és tényleges részvételét a vállalatok gazdasági tevékenységének minél jobb lebonyolitásában.

A szocialista versenyben való mind szélesebbkörű részvétel a dolgozó tömegek lelkes hazafiságának erőteljes megnyilvánulása.

A szakszervezetek jelentős társadalombiztositási alapokat kezelnek, amelyeket teljes egészükben szocialista államunk bocsát rendelkezésükre.

A szakszervezetek szerepe állandóan növekszik országunknak a szocializmus utján való haladása arányában. Isac Martin elvtárs a továbbiakban a szakszervezeti mozgalom egységének nemzeti és nemzetközi viszonylatban való állandó erősitését szorgalmazta. A Román Népköztársaság szakszervezetei — folytatta Isac Martin elvtárs —, kifejezésre juttatva mélységes nemzetközi szolidaritását, állandó harcot folytattak a hatarainkon tuli szakszervezetek akcióegységének fejlesztéséért és erősitéséért. A szovjet szakszervezetekkel való testvéri kapcsolataink állandóan fejlődtek, megingathatatlanokká váltak. Állandóan fejlődtek és erősödtek testvéri együttműködési kapcsolataink a többi szocialista ország szakszervezeteivel is.

A Román Népköztársaság szakszervezetei több, mint 60 kapitalista, a függetlenségét nemrég kivivott, valamint függő s gyarmati ország szakszervezeteivel tartanak fenn kapcsolatot.

A szónok a továbbiakban rámutatott: a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének egyes vezetői azzal, hogy visszautasitják a SzVSz-nek az egység megteremtésére vonatkozó javaslatait és megtagadnak minden kapcsolatot a szocialista országok szakszervezeteivel, a munkásosztály harcerejét gyengitik, megkönnyitik a munkásosztály kizsákmányolásának fokozását és az imperialisták háborus politikáját.

Az a két fő dokumentum, amelyet elfogadás végett a kongresszus elé terjesztettünk — mondotta befejezésül Isac Martin elvtárs. — „A dolgozók érdekeinek és jogainak a jelenlegi szakaszban való megvédésére irányuló szakszervezeti akciótervezet" és „A társadalmi biztonság alapokmányának tervezete" — olyan célkitüzéseket tartalmaz, amelyeknek alapján meg lehet valósitani a dolgozók akcióegységét.

A Román Népköztársaság dolgozói és szakszervezetei tovább harcolnak azért, hogy a nemzetközi munkásosztály soral egységesek legyenek az általános és teljes leszerelésért, a békés egymás mellett élésért, a népek nemzeti függetlenségéért, a kapitalista országok dolgozóinak demokratikus jogaiért, a világbékéért folyó küzdelemben. Minden erejüket latbavetik az RNK szocialista építése feladatainak megvalósitásáért, igy teljesitve legfőbb nemzetközi kötelezettségüket a munkásosztály és a világ dolgozói iránt, hozzájárulva a szocialista világrendszernek — a béke és a társadalmi haladás legyőzhetetlen bástyájának — erősitéséhez.

Tovább tart az általános sztrájk a Dominikai Köztársaságban

SANTO DOMINGO. (Agerpres).

A Dominikai Köztársaságban a politikai válság még mindig nem oldódott meg, ugyanakkor pedig a Balaguer-rendszer s az idegen beavatkozás elleni általános tiltakozó sztrájk már 11 napja tart. Nyugati sajtóügynökségek jelentése szerint Morales Carrion a mintegy tiz napja Santo Domingoban tartózkodó USA külügyminiszterhelyettes — az amerikai főkonzulátus székházában folytatja „közvetitői" tevékenységét többrendbeli megbeszélést folytatva dominikai politikai vezetőkkel.

Miközben a kulissza mögötti manőverezések folynak, a dominikai népnek a Balaguer-rendszer elleni tüntetései tovább tartanak. Az Associated Press hirül adja, hogy december 7-én ismét nagy tömeg tüntetett a főváros utcáin és „Ki Balaguerrel", „Az ujévet szabadon akarjuk megünnepelni" jelszavakat kiáltozott. A fegyveres erők — füzi hozzá a hirügynökség — ujabb sikertelen kisérletet tettek az ország egész tevékenységét megbénitó kormányellenes általános sztrájk megtörésére. „A főváros utcáin állig felfegyverzett katonák cirkálnak" — jelenti a France Presse. Ugyanakkor a fegyveres erők soraiban fokozódik a széthuzás. Jelentések szerint a légierők egy ujabb tiszti csoportja lemondott. A légierők egységét egyébként készenlétben tartják, a kifutó pályákat pedig lezárták.

A France Presse hirügynökség a Balaguer-rendszer „erőskezű emberére", Echevarria hadügyminiszterre utalva, olyan tényre hivja fel a figyelmet, amelyből még inkább kivilágik, hogy Washington milyen elemekre támaszkodik ebben az országban. A France Presse rámutat, hogy Otto Winterer és Siegfried Müller, a hitlerista légierők volt tisztjei Echevarria „tanácsosaiként" működnek.

A Szovjetunió Legfelső Szovjetjének 7. ülésszaka befejezte munkálatait

MOSZKVA. (Agerpres). — A Szövetségi Szovjet és a Nemzetiségi Szovjet, amely eddig külön ülésezett, befejezte a Szovjetunió 1962. évi állami népgazdaságfejlesztési tervének és költségvetésének megvitatását.

December 8-án megkezdődött a két ház együttes ülése. Ezen az ülésen N. Sz. Hruscsovval az élen részt vettek a szovjet állam vezetői.

Vlagyimir Novikov, a Szovjetunió minisztertanácsának alelnöke, az állami tervbizottság elnöke beszédével lezárult az 1962. évi népgazdaságfejlesztési terv vitája. Vaszilij Garbuzov pénzügyminiszter pedig záróbeszédével az 1962. évi költségvetéssel kapcsolatos vitát rekesztette be.

Az ülésszakon részt vevő képviselők egyhangulag elfogadták az állami tervről és az 1962. évi állami költségvetésről szóló törvényeket.

A Szovjetunió Legfelső Szovjetjének két háza december 8-án külön szavazással jóváhagyta a Legfelső Szovjet elnökségének a két ülésszak között kiadott törvényerejü rendeleteit.

A két ház december 8-i együttes ülésén Dmitrij Poljanszkij, a Szovjetunió törvényjavasló bizottságának elnöke a Szovjetunió és a szövetségi köztársaságok polgári törvénykönyvének alapjairól szóló tervezettel kapcsolatban terjesztett elő jelentést. Az előadó rámutatott, hogy a jelenleg érvényben lévő törvényalkotás több rendelkezése már elévült és nem felel meg az országban létrejött viszonyoknak. A polgári törvényalkotás tervezete több uj pont beiktatását irányozza elő. Nagy figyelmet szentelnek az állampolgárok örökösödési viszonyainak szabályozására. A szövetségi köztársaságokat felhatalmazták önálló polgári és más törvénykönyvek megalkotására.

Dzsabar Raszulov képviselő, a nemzetiségi szovjet törvényjavasló bizottságának elnöke, a polgári perrendtartás alapjainak tervezetéről terjesztett elő jelentést.

Az ülésszak elfogadta a Szovjetunió és a szövetségi köztársaságok polgári törvényalkotásáról és polgári perrendtartásáról szóló törvényeket. Jóváhagyták a Szovjetunió Legfelső Szovjetje által kibocsátott törvényerejü rendeleteket is.

December 8-án este a Szovjetunió Legfelső Szovjetjének 7. (5. törvényhozási ciklus) ülésszaka befejezte munkálatait.

Az USA állandóan beavatkozik a Dominikai Köztársaság belügyeibe

NEW YORK. (Agerpres). — TASZSZ:

V. A. Zorin, a Szovjetunió állandó ENSz-képviselője december 7-én levelet intézett a Biztonsági Tanács elnökéhez az Amerikai Államok Szervezetének a Dominikai Köztársaság elleni akciójával kapcsolatban.

A levél felhivja a figyelmet arra, hogy az Amerikai Államok Szervezetének 1960 augusztusában San Joséban megtartott külügyminiszteri értekezleten elhatározták, hogy a tagállamok diplomáciai és gazdasági szankciókat foganatositanak a Dominikai Köztársaság ellen. Az Amerikai Államok Szervezete 1961 februárjáig tájékoztatta a Biztonsági Tanácsot a Dominikai Köztársaság elleni konkrét akciókról.

Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló értesülések szerint az Amerikai Államok Szervezete továbbra is foglalkozik a fenti kérdéssel s figyelembe véve az ENSz-Alapokmány 53. és 54. cikkelyeit, a Szovjetunió ENSz-képviselete szükségesnek tartja, hogy azonnal bocsássák a Biztonsági Tanács rendelkezésére az Amerikai Államok Szervezete ezzel kapcsolatos akcióira vonatkozó összes értesüléseket.

A levél végül felhivja a figyelmet arra, hogy az USA állandóan beavatkozik a Dominikai Köztársaság belügyeibe, ami károsan érinti a dominikai nép érdekeit s veszélyezteti a békét és biztonságot a Karibi-tenger térségében.

A 29. afrikai állam:

Tanganyika függetlenné vált

DAR-ES-SALAM. (Agerpres).

December 9-re virradó éjjel a Kilimandzsaro ormán bevonták az angol zászlót, amely 42 esztendeig lobogott Afrika legmagasabb hegycsucsán és helyébe felvonták Tanganyika, a 29. függetlenné vált afrikai állam zöld-fekete-arany zászlaját. A csucson ugyanakkor meggyujtották a szabadságot jelképező fáklyát, amelyet csak a három napig tartó ünnepségek után oltanak ki.

Tanganyika több mint 9 milliós népe sokat szenvedett a hosszas gyarmati uralom alatt, előbb a német, majd 1919-től kezdve az angol kolonialistáktól.

A Dar-Es-Salamba érkezett külföldi ujságirók számára rendezett december 7-i sajtóértekezleten Julius Nyerere, Tanganyika miniszterelnöke, a tanganyikai Afrikai Nemzeti Unió kormánypárt vezetője kijelentette, hogy országa belső viszonylatban a nemzetgazdaság helyreállitását és fejlesztését célzó politikát fog folytatni, külpolitikailag pedig a függetlenségre törekszik és nem vesz részt a hidegháborban.

Az egyik kérdésre válaszolva Julius Nyerere leszögezte, hogy kormánya „diplomáciai és gazdasági kapcsolatokat szándékszik létesiteni a Szovjetunióval".

Nyerere azt is kijelentette, hogy „a világon csak egyetlen Kinát ismerünk el és ez a Kinai Népköztársaság — a kinai nép igazi képviselője".

Nyerere hangsulyozta, hogy Tanganyika támogatni fogja az összes afrikai államok egységének megvalósitására irányuló erőfeszitéseket.

Caracasban Kennedy látogatása ellen tüntettek

CARACAS. (Agerpres).

Még huszonnégy óra sem telt el azóta, hogy a Fehér Ház közleménye bejelentette Kennedy elnök december 16. és 17-i venezuelai látogatását s Caracasban máris megkezdődtek az amerikai elnök látogatása ellen tüntetések. Az Associated Press jelentése szerint december 8-án a rendőrség Caracasban amerikaellenes tüntetést szórt szét. A tüntetők röpcédulákat terjesztettek, amelyeken felszólitották a lakosságot, rendezzen nagyszabásu tiltakozó tüntetést Kennedy elnök látogatásakor. A rendőrség számos tüntetőt megsebesitett s több mint husz embert letartóztatott. Az épületek falain plakátok jelentek meg a következő feliratással: „Garanciákat akarunk, nem pedig Kennedyt!" A lakosság alkotmányos garanciákat követel, amelyeket a Betancourt-kormány egy évvel ezelőtt felfüggesztett, hogy könnyebben letörhesse a kormányellenes tüntetéseket.

Allan Stewart, az USA ügyvivője bejelentette, hogy néhány nap multva amerikai államférfiak érkeznek Venezuelába, Pierre Salinger, a Fehér Ház sajtóügyi szóvivőjének vezetésével, Kennedy elnök látogatásának előkészitésére.

A Prensa Latina hiradása szerint a venezuelai hatóságok „rendkivüli óvintézkedéseket" foganatositanak, mert el akarják kerülni, hogy megismétlődjenek Nixon, az USA alelnöke 1958. évi caracasi látogatása alkalmával lejátszódott események.

A genfi háromhatalmi értekezleten:

A nyugati küldöttek régi álláspontjukhoz ragaszkodnak

GENF. (Agerpres). TASZSZ:

Az atomfegyver-kisérletek beszüntetésének kérdésével foglalkozó háromhatalmi értekezlet december 7-i ülésén Charles Steele, az Amerikai Egyesült Államok képviselője elnökölt. A nyugati küldöttek, részletes nyilatkozatukban azonban csak „előzetes észrevételeiket" igyekeztek megfogalmazni a szovjet javaslatokról, mivel még nem kaptak végleges utasitásokat kormányaiktól.

A nyugati küldöttek régi álláspontjuk mellett kitartva, azt állitották, hogy a nukleáris fegyverkisérletek beszüntetésének kérdéséről csak az értekezlet elé terjesztett áprilisi amerikai javaslatok alapján lehet tárgyalásokat folytatni. Ismét védelmükbe vették az általuk ajánlott nemzetközi ellenőrzési rendszert s kijelentették, hogy nem kielégitő a meglévő belföldi eszközökre épitett ellenőrzési rendszer, amelyet a Szovjetunió javasolt.

Ezután Sz. K. Carapkin, a Szovjetunió képviselője emelkedett szólásra. Hangsulyozta, hogy a nukleáris fegyverkisérletek megszüntetésének kérdése gyökeresen és végérvényesen csak az általános és teljes leszerelés keretében oldható meg.

Az általános és teljes leszerelés esetén — mondotta Carapkin — a legszigorubb nemzetközi ellenőrzést lehet gyakorolni afölött, hogy az államok betartják-e az általános és teljes leszerelésre vonatkozó egyezményből fakadó kötelezettségeiket, beleértve a nukleáris kisérletek megszüntetését is.

Sz. K. Carapkin emlékeztetett arra, hogy a szovjet kormány nem várta be az általános és teljes leszerelésre vonatkozó egyezmény megkötését, hanem javasolta, kössenek egyezményt a légköri, a vizalatti és a kozmikus térségben, vagyis azokon a területeken folytatott nukleáris kisérletek betiltásáról, ahol az egyezmény betartását ellenőrizni lehet a meglévő belföldi észlelési és megfigyelési eszközökkel.

A Szovjetunió, az USA, Anglia, vagy Franciaország által eddig végrehajtott valamennyi atomfegyver-kisérlet közül egy sem maradt feljegyezetlenül — mondotta a továbbiakban Carapkin. Ezek a robbantások az egész világ előtt ismeretesek. Az amerikai sajtó több izben rendkivül részletes adatokat közölt ezekről s megirta, hogy mely országok mikor, hol és mennyi ilyen robbantást hajtottak végre és milyen erejüek voltak e robbantások. Mindazonáltal az USA ragaszkodik egy szétágazó nemzetközi ellenőrzési rendszer létrehozásához. Az Egyesült Államoknak azonban végülis meg kell értenie, hogy a lázas fegyverkezési hajsza és a nyugati hatalmak nagyszabásu háborus előkészületei közepette, amikor ezek a hatalmak nyiltan háboruval fenyegetik a Szovjetuniót, nem fogunk területünkön eltürni idegen ügynököket, függetlenül attól, hogy ezeket milyen ürüggyel küldik hozzánk — külföldi turistáknak, vagy nemzetközi ellenőröknek álcázva.

Ha tehát az USA a nukleáris fegyverkisérletek beszüntetését kifejezetten egy szétágazó nemzetközi ellenőrzési rendszer létrehozásától teszi függővé, ez azt jelenti, hogy kibujik a nukleáris és termonukleáris fegyverkisérletek beszüntetésére vonatkozó egyezmény alól s meg akarja őrizni cselekvési szabadságát, vagyis azt, hogy szabadon folytathasson nukleáris fegyverkisérleteket.

Köztudomásu, hogy a Szovjetunió rendkivül ésszerű és rugalmas álláspontra helyezkedett ebben a kérdésben. A Szovjetunió, amikor hangoztatja, hogy jelenleg nem valósitható meg a nemzetközi ellenőrzés, egyáltalán nem javasolja azt, hogy általában mondjanak le az egyezmény betartásának ellenőrzéséről. Azt javasoljuk, hogy a légköri, a kozmikus térben és a viz alatt végrehajtott esetleges nukleáris és termonukleáris robbantásokat ellenőrizzük a belföldi észlelési és megfigyelési eszközökkel. A földalatti nukleáris robbantásokra vonatkozólag a Szovjetunió javasolja, hogy az egyezményt aláiró államok vállaljanak kötelezettséget, amelynek értelmében mindaddig nem hajtanak végre nukleáris fegyverrel földalatti kisérleteket, amig nem jutnak megállapodásra a földalatti nukleáris robbantások ellenőrzési rendszerét illetőleg, amely szerves része lenne az általános és teljes leszerelésre vonatkozó egyezmény fölötti nemzetközi ellenőrzési rendszernek. Sz. K. Carapkin rámutatott, hogy a szovjet javaslatok minden tekintetben megvalósithatók és alkalmazhatók s a nyugati hatalmak negativ álláspontja sem politikai, sem morális szempontból nem indokolható.

Az amerikai nép tiltakozik a maccartizmus tobzódása ellen

NEW YORK (Agerpres). — TASZSZ:

A reakció offenzivája a demokratikus szabadságjogok maradványai ellen az Egyesült Államok egyszerű embereinek növekvő ellenállásába ütközik. A reakció sötét erői sem a fenyegetőzésekkel, sem a rendőrségi megtorlásokkal nem tudják elnémitani a becsületes amerikaiakat. Felháborodással tiltakoznak a maccartizmus tobzódása ellen.

December 6-án este ismét erőteljesen hallatta tiltakozó szavát az amerikai nép a Mahattan Centre teremben. Az amerikaellenes tevékenységet kutató bizottság felosztatásáért küzdő New York-i egyesület gyülést rendezett, amelyen 3000 diák, munkás és tisztviselő vett részt.

Wilkinson asszony, az ismert amerikai demokrata harcos felesége, akinek férjét az emlitett bizottság inkvizitorjai elitéltek, kijelentette: Ma minden állampolgárt, aki nem ért egyet a kormány külpolitikájával, vagy a faji megkülönböztetéssel, a Mc Carran törvény fenyegeti.

Ezután Lardner, ismert drámairó, az amerikai filmvilág haladószellemü képviselője lépett az emelvényre. Lardnert annak idején a „boszorkány-üldözők" bebörtönözték.

Vagy a bizottságot számolják fel — mondotta — vagy pedig szüknek bizonyulnak majd a börtönök.

Ernest Aisy, a detroiti autóipari munkások szakszervezetének képviselője hangsulyozta, hogy a nagy üzletemberek képviselői a „szubverziv elemek" elleni harc ürügyével offenzivát inditottak a munkásosztály jogai ellen.

Az épület bejáratánál maroknyi fasiszta huligan huzódott meg. A rendőrök oltalma alá álló huligánok fekete zászlót lobogtattak a teremből kilépő személyeket a következő szavakkal fogadták: „Akasztófára! Gázkamrába veletek!" A banditák arcátlan viselkedése érthető, hiszen a mai Amerikában igen befolyásos pártfogóik vannak.

★

A Tóth Árpád irodalmi kör

december 9-én, szombaton délután fél 6 órakor ülést tart, melynek tárgysorozatán a költészet időszerű kérdéseiről szóló előadás és egy utirajz elemzése szerepel.

A kör vezetősége a tagokon kivül az érdeklődők megjelenését is szivesen látja.

★

Az Al. Sahia irodalmi kör

vasárnap, december 10-én délelőtt 10 órakor a Népi Müvészeti Iskolában ülést tart, amelyen részt vesznek temesvári irók, valamint a Népi Alkotás Tartományi Házának képviselője is.

A kör vezetősége meghivja az ülésre a Tóth Árpád irodalmi kör tagjait is.

HIRDETMÉNYEK

Az aradi 4-es számu Építkezési Vállalat

Dobrogeanu Gherea utca 14. szám

AZONNAL ALKALMAZ

kőműveseket, ácsokat és szakképzetlen munkásokat

a vidéki munkásoknak ingyenes szállást és fizetés ellenében, napi háromszori étkezést biztositanak.

Szimfonikus hangverseny

Az aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara hétfőn, december 11-én este 8 órakor tartja a Kulturpalotában az évad XI. szimfonikus hangversenyét.

Vezényel Jan Hugo Huss. Közreműködik Ruha István hegedümüvész (Kolozsvár), a moszkvai, párizsi és bukaresti nemzetközi versenyek kitüntetettje.

MŰSORON F. Lazar: Concerto Grosso, Mozart: H-dur hegedüverseny, Vivaldi: Évszakok (hegedüszoló Ruha István).

—★—

AMOZIKBAN vetitik

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: Szivacshalászok. N. BALCESCU filmszinház: Lesben. HERBAK JANOS filmszinház: Névaparti melódiák. I. L. CARAGIALE filmszinház: A hegy. IFJUSAGI filmszinház: Négyen az árban. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Velence, a Hold és Te. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Szivacshalászok. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Feltámadás.

—★—

A PRICHINDEL bábszinház heti műsora

VASÁRNAP, december 10-én délelőtt 10,30 órakor: Cinci săptămini în balon" és délután 4 órakor: Mici muschetari.

Vasárnap, december 10-én délelőtt 11 órakor az Állami Szinházban ifjusági hangverseny.

★

Vasárnap, december 10-én este 7 órakor a Kulturpalota nagytermében népszerű szimfonikus hangverseny a Dimitrov gyár munkásainak, technikusainak és tisztviselőinek tiszteletére.

Vezényel Krzyzanovszky Tádé, közreműködik Ruha István hegedümüvész.

MŰSORON Dragoi: Rusztikus divertiszmento; Beethoven: F-dur románc, Bartók, rapszódia hegedüre, Porumbescu: Ballada, Saint-Saens: Rondo Capriccioso, Schubert VIII. befejezetlen szimfónia, Beethoven III. Leonora nyitány.

Jegyek az ügynökségnél, a vállalat kulturfelelőseinél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

—★—

A SZINHÁZ bemutatója

SZOMBATON, december 9-én, este 7,30 órakor: „Sicilianä" (bérletszünet)

VASÁRNAP, december 10-én, délután 3,30 órakor: „Sicilianä" (bérletszünet) és este 7,30 órakor: „Razvan si Vidra" (bérletszünet).

KÖZPONTI LOTTO

A Központi Lottó december 8-iki huzásának nyerőszámai:

10, 29, 60, 17, 58, 33, 7, 50, 47, 30

Különleges nyerőszámok:

A-osztály: 17, 29, 30

B-osztály: 50, 58, 10

C-osztály: 47, 60, 33

Különleges huzás: 43, 19, 13

Nyereményösszeg: 885.477 lej.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 30—87, 16—92, 33—02. Kiadóhivatal: 16—92. Nyomda: 30—93, 20—77. Tip. IOTL Arad.